

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

**การศึกษาการใช้และการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

**A STUDY ON MEDIA USAGE AND PERCEPTION FOR AGRICULTURAL
EXTENSION IN AYUTTHAYA PROVINCE**

1110403

สาริต บัวขาว

SATHIT BOURKHAW

จพ.

๘ ๖๔๒ ก

๐๕๕๖

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วัน,เดือน,ปี.....

110403

- 2 พ.ย. 2553

b. 122๕๔๙๖

i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2553

KMITL-2010-AG-M-091-052

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**A STUDY ON MEDIA USAGE AND PERCEPTION FOR AGRICULTURAL
EXTENSION IN AYUTTHAYA PROVINCE**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE PROGRAM IN AGRICULTURAL DEVELOPMENT
FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2010

KMITL-2010-AG-M-091-052

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2010

FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการใช้และการรับรู้ในการส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
A study on Media Usage and Perception for Agricultural Extension in Ayutthaya Province
นักศึกษา นายสาธิต บัวขาว
รหัสประจำตัว 48065704
ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.สมศักดิ์ กุหาสวรรค์เวช
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.กนก เลิศพานิช

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.ดร.ทิพวรรณ	ลิมังกูร	
ผศ.ดร.สุพัตรา	ศรีสุวรรณ	
ผศ.ดร.สมศักดิ์	กุหาสวรรค์เวช	
ผศ.ดร.กนก	เลิศพานิช	
ดร.ดวงกมล	ปานรศทิพ ธรรมารัตน์	

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY | ADKRABANG

วัน/เดือน/ปีที่สอบ 17 พฤษภาคม 2553 เวลา 09.30-12.00 น.

สถานที่สอบ ณ ห้องประชุม C402/2 (ชั้น 4 อาคารเจ้าคุณทหาร)

คณบดีรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย ชูโชติ)

คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตร

วันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

สำนักทะเบียนและประมวลผล สจก.

วันที่ส่งเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

วันที่ 17 เดือน มิ.ย. พ.ศ. 2553

ลงชื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อวิทยานิพนธ์	การศึกษาการใช้และการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
นักศึกษา	นายสาธิต บัวขาว
รหัสประจำตัว	48065704
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
พ.ศ.	2553
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผศ.ดร.สมศักดิ์ คุหาสวรรค์เวช
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร.กนก เลิศพานิช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระดับการทำงาน ประสบการณ์การฝึกอบรม ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร เพื่อศึกษาสภาพการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การถือครองที่ดิน สถานภาพทางสังคม สมาชิกกลุ่ม ของเกษตรกรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะในด้านการใช้และรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมการเกษตรทั้งหมด จำนวน 117 คน และ เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 396 คน จากประชากรทั้งหมด จำนวน 37,423 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้การคำนวณตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน สถิติที่ใช้ คือ T-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกันมีการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

เพศ อายุ สถานภาพทางสังคม รายได้ ที่แตกต่างกันมีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis	A study on Media Usage and Perception for Agricultural Extension in Ayutthaya Province
Student	Mr. Sathit Bourkhaw
Student ID	48065704
Degree	Master of Science
Programme	Agricultural Development
Year	2010
Thesis Advisor	Assist.Prof. Dr.Somsak. KuhaSwonveteh.
Thesis co-Advisor	Assoc.Prof. Dr. Kanok Leatpanit

ABSTRACT.

This research aims to study the state of media in the promotion of agricultural academics promote agriculture in Ayutthaya province. To study the relationship of age, sex, age, education level of government work. Training experience. Extension of academics in Ayutthaya province. With the use of media in promoting agriculture To study the state of the media in the promotion of agricultural farm in Ayutthaya province. To study the relationship between gender, age, education, occupation, income and land tenure. Social status group of farmers in Ayutthaya province. With the media in promoting agriculture To study the problem. And recommendations on the use and the media in promoting agriculture Ayutthaya. The sample used in this study was. Technical support agricultural workers in the office of Agricultural A total of 117 people and farmers to sample 396 people from the entire population of 37,423 more by using the method of sampling by the sample sizes used to calculate the formula of Yamane (1973) that 95 percent confidence level using the tools of data collection instruments were used in statistical analysis of data is. Using descriptive statistics as a percentage, mean, minimum, maximum and standard deviation. And inferential statistics. Statistics for the T - test and F - test.

The results showed that Education Extension of scholars of different materials are used in different agricultural extension.

Sex, age, social status, income differences are the media in promoting agricultural farm different.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผศ.ดร.สมศักดิ์ กุหาสวรรค์เวช ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผศ.ดร.กนก เลิศพานิช กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือตลอดจนเอาใจใส่ดูแลและสละเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้อุทิศเวลาและร่วมกันประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนข้อคิดต่าง ๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาช่วยตรวจสอบและปรับปรุงแบบสอบถาม รวมทั้ง คุณจำลอง พุดซ้อน ท่านนักวิชาการเกษตร และเกษตรกร จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ที่เป็นกำลังใจและแรงผลักดันอันยิ่งใหญ่ ตลอดจนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้วิจัย และขอบคุณที่ ๆ ร่วมการศึกษา อีกทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้วยดีตลอดมาคุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่สังคมและประเทศชาติ บิดา-มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

สาธิต บัวขาว

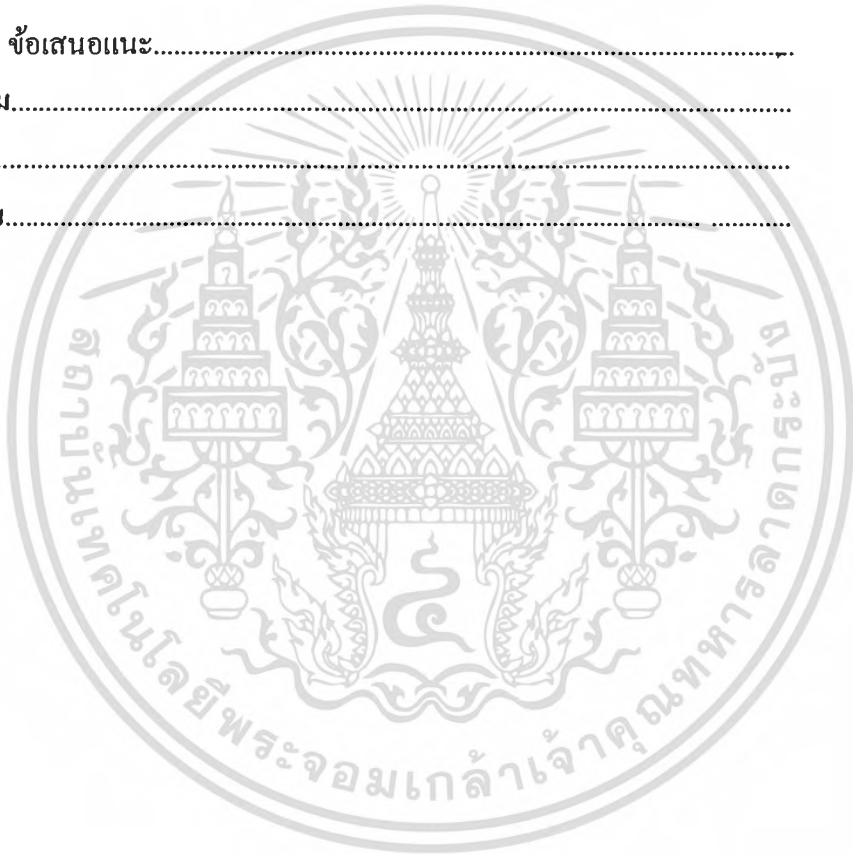
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.4 สมมุติฐานในการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.6 กรอบแนวคิดในงานวิจัย.....	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ทฤษฎีการไหลของข่าวสาร.....	9
2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....	10
2.3 ทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร.....	12
2.4 การสื่อสารในงานการส่งเสริมการเกษตร.....	14
2.5 การกิจและบทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตร.....	18
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย.....	28
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ IV ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	31
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการใช้และการรับสื่อ ในการส่งเสริมการเกษตร.....	31
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	87
ประวัติผู้วิจัย.....	111

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงจำนวนนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรรายอำเภอ.....	26
3.2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกร.....	27
4.1	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร.....	31
4.2	หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร.....	34
4.3	ระดับสภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร.....	35
4.4	ระดับสภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร.....	37
4.5	ความถี่ที่ใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร.....	38
4.6	จุดมุ่งหมายในการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริม.....	42
4.7	แหล่งหรือวิธีการของสื่อที่นำมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตร.....	46
4.8	ความต้องการในการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร.....	47
4.9	ความต้องการที่จะขอรับบริการเกี่ยวกับการนำสื่อชนิดต่างๆมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร.....	49
4.10	ปัญหาการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร.....	50
4.11	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร.....	51
4.12	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสภาพการรับสื่อ.....	54
4.13	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสภาพการรับสื่อ.....	54
4.14	จำนวนและร้อยละของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามจุดมุ่งหมายของเกษตรกร.....	55
4.15	จำนวนและร้อยละของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามการได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในรอบปี.....	55
4.16	ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามการได้รับข่าวสารจากสื่อในการส่งเสริมการเกษตร.....	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.17	ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามความรู้จากสื่อในการส่งเสริมการเกษตร.....	57
4.18	ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามการนำความรู้ที่เกษตรกรได้รับจากสื่อในการส่งเสริมการเกษตรไปใช้ประโยชน์.....	59
4.19	ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามสื่อที่เกษตรกรได้รับในการส่งเสริมการเกษตร.....	61
4.20	ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตาม ความต้องการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร.....	62
4.21	ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตาม ปัญหาในการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร.....	64
4.22	ผลการเปรียบเทียบด้านการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรระหว่างเพศชายกับเพศหญิง.....	66
4.23	ผลการเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบด้านการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามอายุ.....	66
4.24	ผลการเปรียบเทียบการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามวุฒิการศึกษา..	67
4.25	ผลการเปรียบเทียบการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามอายุราชการ ...	67
4.26	ผลการเปรียบเทียบการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามระดับการทำงาน.....	68
4.27	ผลการเปรียบเทียบการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามประสบการณ์ฝึกอบรมในรอบ3ปีที่ผ่านมา.....	68
4.28	ผลการเปรียบเทียบการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรระหว่างเพศชายกับเพศหญิง.....	69
4.29	ผลการเปรียบเทียบการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามอายุ.....	69
4.30	การเปรียบเทียบรายคู่อายุที่มีคะแนนเฉลี่ยมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน.....	70
4.31	ผลการเปรียบเทียบการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามสถานภาพทางสังคม.....	71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ VII ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.32	การเปรียบเทียบรายคู่สถานภาพทางสังคมที่มีคะแนนเฉลี่ยมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน.....	72
4.33	ผลการเปรียบเทียบการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตาม จำนวนเนื้อที่ถือครองที่ดิน.....	73
4.34	การเปรียบเทียบรายคู่จำนวนเนื้อที่ถือครองที่ดิน ที่มีคะแนนเฉลี่ยมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน.....	74
4.35	ผลการเปรียบเทียบการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามรายได้.....	75
4.36	การเปรียบเทียบรายคู่สถานภาพทางสังคมที่มีคะแนนเฉลี่ยมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน.....	76

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร.....	6
2.2	กรอบแนวคิดการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร.....	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ **IX** ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมส่งเสริมการเกษตร มีภาระหน้าที่ในการเพิ่มศักยภาพของเกษตรกร ในการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าในสินค้าเกษตร การกำหนดมาตรการและแนวทางในการส่งเสริมการเกษตร การควบคุมคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรสู่เกษตรกร เพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงในการผลิตและประกอบอาชีพการเกษตร ทั้งนี้ ได้กำหนดหน้าที่ในการส่งเสริมการเกษตรไว้ดังนี้ (กรมส่งเสริมการเกษตร. 2552ก)

1. ส่งเสริม และพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
2. ฝึกอบรมเกษตรกร และให้บริการทางการเกษตร
3. พัฒนา ส่งเสริม และประสานการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต และการจัดการผลผลิต ประมง และปศุสัตว์ แก่เกษตรกร
4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร หรือตามที่กระทรวง หรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

นอกจากนี้ในการส่งเสริมการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร ยังมีพันธกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตรและให้บริการทางการเกษตรตามความต้องการของเกษตรกร ดังนี้

1. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตรและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการผลิตสินค้าและบริการทางการเกษตร
2. ส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวและสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้
3. ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีขีดความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการทางการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
4. การให้การแก้ไขปัญหาตามความต้องการของเกษตรกรและชุมชนเกษตรกรอย่างพอเพียง

เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณและอัตรากำลังคน กรมส่งเสริมการเกษตรจึงใช้ระบบการสื่อสารผ่านเครื่องมือหลายชนิดในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะแรก คือการใช้เจ้าหน้าที่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรออกเยี่ยมเยือนเกษตรกรตาม วัน เวลา และสถานที่ที่ได้กำหนดไว้ตามแผนปฏิบัติงาน เพื่อถ่ายทอดความรู้วิชาการเกษตรสู่เกษตรกรผู้นำหรือเกษตรกรทั่วไปในหมู่บ้าน

ลักษณะที่สอง เป็นการถ่ายทอดความรู้วิชาการทางการเกษตรผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเอกสารแนะนำต่างๆ โดยมีบุคคลเป้าหมายได้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์ ผู้นำเกษตรกรหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มผู้ฟังวิทยุทางการเกษตร เกษตรกรผู้ร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร และเกษตรกรทั่วไปเป็นแกนกลางในการรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติจริง

จากหน้าที่ในการส่งเสริมการเกษตรดังกล่าว งานส่งเสริมการเกษตร จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ทางด้านวิชาการเกษตร เศรษฐกิจเกษตร ธุรกิจเกษตร หรืออื่นๆ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมเพื่อให้มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การส่งเสริมการใช้เมล็ดพืชพันธุ์ดีมีคุณภาพ ให้มีการใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้องตรงตามสูตร อัตราส่วนและระยะเวลาที่เหมาะสม ให้มีการใช้สารเคมีอย่างรัดกุม ประหยัด ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อมปลอดภัยจากสารพิษ ส่งเสริมงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร คือ กลุ่มเกษตรกรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร ให้เป็นกลุ่มที่มีความมั่นคงและแข็งแรง ส่งเสริมช่วยเหลือเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาทางการผลิต รวมทั้งช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง เพื่อให้เกษตรกร ได้รับความปลอดภัยมากขึ้น (พัฒนา นรมาศ. 2543)

นอกจากนี้ สุภาพ บุญรัตน์ (2536) และณรงค์ สมพงษ์ (2535) กล่าวเพิ่มเติมว่าในงานส่งเสริมนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐนับได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการทำงานใกล้ชิดกับเกษตรกรมากที่สุด โดยเฉพาะนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล หรือนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ซึ่งทำหน้าที่เสมือนสะพานเชื่อมโยงระหว่างแหล่งความรู้กับเกษตรกร โดยชี้แนะทางการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นหลักในการทำงาน จึงกล่าวได้ว่านักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) นั่นคือ ต้องมีความรับผิดชอบในการที่จะนำเอาความรู้และวิชาการใหม่ๆ ที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยมาดัดแปลงเป็นภาษาง่ายๆ และถ่ายทอดไปยังเกษตรกรโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ เข้ามาช่วยในการถ่ายทอด ขณะเดียวกันก็ต้องรับฟังความคิดเห็น ความต้องการ ตลอดจนปัญหา อุปสรรคต่างๆ ของเกษตรกรมาพิจารณาแก้ไขหรือเสนอปัญหา อุปสรรคนั้นกลับ ไปยังแหล่งวิชาการเพื่อดำเนินการศึกษาค้นคว้าต่อไป

จากบทบาทหน้าที่ข้างต้นของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จึงควรเป็นผู้ที่มีความรู้มีทักษะในการสื่อสาร เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงาน แต่เนื่องจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ ไม่ใช่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านการสื่อสารโดยตรง เพราะการรับสมัครนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเข้าทำงานในกรมส่งเสริมการเกษตรจะรับสมัครผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านวิชาเกษตรกรรม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรย่อมมีข้อจำกัด จุดอ่อนในกระบวนการ ขั้นตอนต่างๆ ของการสื่อสาร ในการส่งเสริมการเกษตรอยู่บ้างตามสมควร (ทินกร ไชยาเผือก. 2546) นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีภาระงานมาก กล่าวคือ ในระดับตำบลเกษตรตำบล 1 ราย มีพื้นที่รับผิดชอบ 1-2 ตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีทีมงานในภาระหน้าที่ปกติ ประมาณร้อยละ 40 และงานเร่งด่วนจากนโยบายของกระทรวง ประมาณร้อยละ 60 ขาดทักษะการสอนและการถ่ายทอดความรู้ เพราะไม่ได้รับการฝึกอบรมอย่างจริงจังเรื่องการเรียนการสอน ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพราะเจ้าหน้าที่ไม่ได้รับการฝึกฝนอบรมเพื่อการเพิ่มพูนความรู้ทักษะประสบการณ์ที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง ส่วนระบบงานส่งเสริมการเกษตร ในด้านการวางแผนและดำเนินการพัฒนาการเกษตรมักเป็นไปตามกรอบนโยบายของหน่วยงานและเป็นบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม โดยที่เกษตรกรไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงาน ผู้นำการถ่ายทอดเมื่อได้รับการฝึกอบรมไปแล้วไม่ช่วยแพร่กระจายความรู้ที่ได้รับการฝึกอบรม มีการติดตามประเมินผลไม่พอเพียง และไม่ปฏิบัติตามแผนการประเมินที่กำหนดไว้ จัดส่งวัสดุอุปกรณ์และปัจจัยสนับสนุนการผลิตล่าช้าไม่ตรงตามฤดูกาลที่เกษตรกรจำเป็นต้องใช้ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2552ข)

สำหรับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ประมาณ 1,597,900 ไร่ ในปี 2550 มีพื้นที่การเกษตร รวมทั้งสิ้น 1,007,792 ไร่ มีครัวเรือนที่ถือครองพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 1,665 ครัวเรือน เกษตรกรมีรายได้เป็นเงิน 41,650 บาทต่อปีต่อคน นับว่าเป็นรายได้ที่ต่ำกว่าอาชีพอื่นๆ ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาพื้นฐานของเกษตรกร ในด้านการขาดความรู้ความสามารถในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปปรับใช้ในไร่นาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ขาดความสนใจ ต่อด้านและนิ่งเฉยต่อการเปลี่ยนแปลงและผลักดันให้เกิดขึ้น ปัญหาสภาพการถือครองที่ดิน รวมทั้งปัญหาการรับบริการจากภาครัฐ เช่น สิ้นเชื้อเพลิงเกษตร ระบบชลประทาน ปัญหาเรื่องการบริหารศัตรูพืชตามหลักวิชาการ ปัญหาเรื่องการใช้น้ำไม่ถูกต้องตามช่วงเวลาและตามอัตราที่เหมาะสม (ศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2552)

จากการศึกษาการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบหลายตำบล จึงต้องดำเนินการจัดเก็บและรายงานข้อมูลพื้นฐานการเกษตรหลายพื้นที่ทำให้การจัดเก็บและรายงานข้อมูลบางครั้งล่าช้า และอาจมีความคลาดเคลื่อนได้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ขาดความรู้ ความสามารถที่ดีในการใช้คอมพิวเตอร์บันทึกและเรียกดูข้อมูลจากโปรแกรม และสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ประกอบการพิจารณาวางแผนงานและโครงการต่างๆในงานส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต้องการอบรมความรู้การใช้งานคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน และ ความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนและการใช้ประโยชน์ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรในการปฏิบัติงาน (นิคม สรรพวัตร, 2548) นอกจากนี้ยังพบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ไม่พอเพียงในการผลิตและการใช้สื่อ และมีงบประมาณจำกัดในการผลิตสื่อบางชนิด สื่อมีราคาแพง และ ไม่มีความรู้ความชำนาญในการใช้อีกด้วย เกษตรกรได้ให้ข้อเสนอแนะว่าอยากเห็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเขียนเขียนเกษตรกรในไร่นา พร้อมด้วยเอกสารเผยแพร่ ตัวอย่างหรือของจริง เกษตรกรต้องการให้เจ้าหน้าที่ใช้สื่อมากกว่าหนึ่งชนิด ซึ่งช่วยทำให้เกษตรกรเรียนรู้ได้ดีที่สุด (ทวีศักดิ์ สุวรรณสินธุ์, 2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร พบว่าเจ้าหน้าที่ กำหนดขั้นตอนและประเด็นการถ่ายทอดความรู้ไม่ชัดเจน และไม่ตรงกับปัญหาความต้องการของเกษตรกร เจ้าหน้าที่มาไม่ตรงตามนัดหมาย วัสดุอุปกรณ์ไม่พอเพียง เกษตรกรบางรายมารับการถ่ายทอดมีการศึกษาค่ำและอายุมาก นอกจากนี้เกษตรกรเห็นว่าควรจัดวิทยากรที่มีความรู้และ ประสบการณ์มาถ่ายทอด ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการถ่ายทอดโดยเฉพาะ ควรสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ให้พอเพียง ควรคัดเลือกเกษตรกรที่มีปัญหาคล้ายกันมาเรียนรู้ด้วยความสนใจ ควรกำหนดเนื้อหาในการส่งเสริมให้ตรงกับปัญหาความต้องการของเกษตรกร (สมคิด อธิพงษ์อาภรณ์. 2548)

จากปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อต้องการทราบถึงสภาพการใช้และการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงด้านการใช้สื่อต่างๆ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.2.2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของเพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ระดับการทำงาน ประสบการณ์การฝึกอบรม ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร

1.2.3. เพื่อศึกษาสภาพการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.2.4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การถือครองที่ดิน สถานภาพทางสังคม สมาชิกกลุ่ม ของเกษตรกรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร

1.2.5. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะในด้านการใช้และรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาครั้งนี้ประโยชน์ที่ได้รับ คือ

1.3.1. ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงประสิทธิภาพในการใช้สื่อของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.3.2. ใช้เป็นแนวทางในวางแผนและปรับปรุงการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรต่อไป

1.4 สมมุติฐานในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมุติฐานการวิจัยดังนี้

1.4.1. เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชวรากร ระดับการทำงาน ประสบการณ์การฝึกอบรมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกันมีการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

1.4.2. เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การถือครองที่ดิน สถานภาพทางสังคมสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่แตกต่างกันมีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

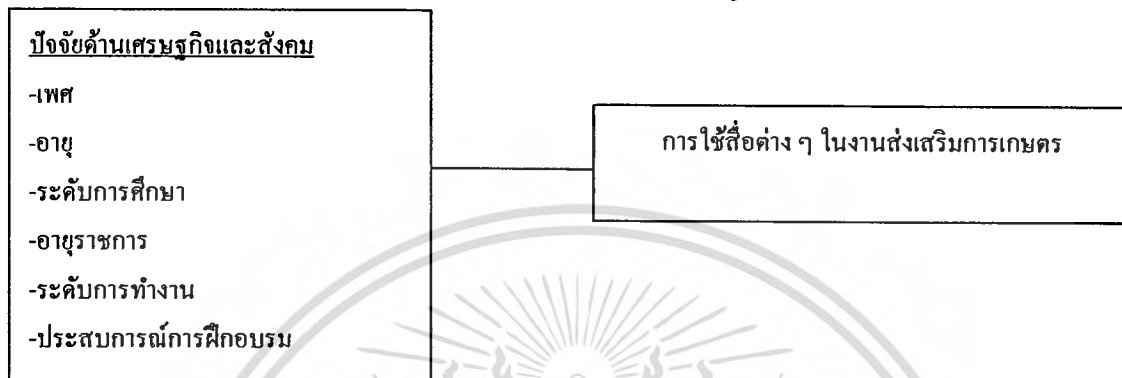
การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมการเกษตรทั้งหมด จำนวน 117 คน และ เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 396 คน จากประชากรทั้งหมด จำนวน 37,423 ราย ตั้งแต่เดือน ธันวาคม – มีนาคม

1.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาสามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิด (Conceptual Frame Work) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดการรับสื่อในส่งเสริมการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.7 นิยามศัพท์

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดศัพท์ที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

สื่อ หมายถึง วัสดุสิ่งของ เทคนิค วิธีการต่างๆ ที่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรนำไปใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข่าวสารความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรสู่เกษตรกร

สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สิ่งที่พิมพ์ขึ้น ไม่ว่าจะเป็แผ่นกระดาษหรือวัสดุใด ๆ ด้วยวิธีการต่างๆ อันเกิดเป็นชิ้นงานที่มีลักษณะเหมือน ต้นฉบับขึ้นหลายสำเนาในปริมาณมากเพื่อเป็นสิ่งที่ทำการติดต่อ หรือชักนำให้บุคคลอื่นได้เห็นหรือทราบ ข้อความต่าง ๆ เช่น เอกสารวิชาการ เอกสารคู่มือ เอกสารคำแนะนำ แผ่นปลิว/แผ่นพับ โปสเตอร์ วารสาร จดหมายข่าว บทความ ภาพถ่าย ภาพนิ่ง ประกอบคำบรรยาย

หุ่นจำลอง หมายถึง วัสดุสามมิติที่สร้างขึ้นเพื่อเลียนแบบของจริง ประกอบการส่งเสริมการเกษตรได้ เช่น การอธิบายลักษณะและตำแหน่ง ของอวัยวะภายในร่างกายของคนของพืชหรือสัตว์

นิทรรศการ หมายถึง การจัดแสดงชุดของภาพถ่าย หุ่นจำลอง แผนภูมิ โปสเตอร์ ภาพยนตร์ หมายถึง การบันทึกภาพพร้อมเสียงลงบนฟิล์ม และนำไปเผยแพร่ ภาพถ่ายสไลด์ เครื่องฉายอื่นๆ หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสาร โดยการใชัการฉายสไลด์ การใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

หอกระจายข่าว หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสาร โดยใชัการกระจายเสียง เทปบันทึกเสียง งานเสียง หอกระจายข่าวเสียงตามสาย สื่อที่ใชัเสียงผ่านอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

หนังสือพิมพ์กำแพง หมายถึง รูปแบบของหนังสือพิมพ์ฝาผนังหรือเรียกว่าหนังสือพิมพ์กำแพง (wall newspaper) มีลักษณะ พิมพ์ด้านเดียวส่วนอีกด้านหนึ่งใช้สำหรับปิดฝา ภาษาที่ใชัเป็นภาษาเขียนง่ายๆ ขนาดตัวหนังสือโตพอสมควร มีภาพประกอบเหมาะสำหรับ ประชาชนในชนบท ลักษณะการจัดพิมพ์แบ่งเป็นคอลัมน์

ภาพพลิก หมายถึง ภาพพลิกเป็นทัศนวัสดุที่เป็นชุดของภาพวาด ภาพถ่าย แผนภูมิ หรือแผนสถิติ ซึ่งนำมาเย็บเล่มรวมกันเข้าเป็นเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันตั้งแต่ต้นจนจบ จำนวนประมาณ 10-15 แผ่น

การใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การนำสื่อไปใช้ในางานส่งเสริมการเกษตร เพื่อ นำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปถ่ายทอดแก่เกษตรกรให้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเรื่องที่ส่งเสริม

การรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การรับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรจากสื่อที่ ใช้ในการส่งเสริมการเกษตร ทำให้เกิดการเรียนรู้ การเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การปฏิบัติงานในการใช้สื่อของ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อ การเตรียมการใช้สื่อ ชนิดของ สื่อที่ใช้ คุณภาพของสื่อ ความดีในการใช้สื่อ และแหล่งที่มาของสื่อ

สภาพการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การรับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรจากการ ใช้สื่อเพื่องานส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับ พฤติกรรม ความรู้ ความต้องการ ทักษะคติ ในการรับสื่อ

อาชีพ หมายถึง การทำมาหากินจากการทำงานหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและ รายได้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ อาชีพหลัก เป็นอาชีพที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบการ เช่น ปลูกข้าว ปลูกไม้ผล ปลูกผัก ปลูกพืชไร่ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ อาชีพรองเป็นอาชีพที่ใช้เวลาออก เวลาว่างปกติของอาชีพหลัก เช่น การรับจ้างทั่วไป

สถานภาพทางสังคม หมายถึง สถานภาพการเป็นผู้นำหรือไม่เป็นผู้นำของเกษตรกร การ เป็นผู้นำ เช่น กรรมการศูนย์ถ่ายทอดและเทคโนโลยี ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน อบต. สมาชิกอบต. เป็นต้น

สมาชิกกลุ่ม หมายถึง สถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกรในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ที่ เกี่ยวกับการเกษตร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร พนักงานการเกษตร และเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปในสำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทำหน้าที่ เป็นสื่อกลาง ในการติดต่อระหว่างเกษตรกรกับสถาบันที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเกษตร โดย เป็นผู้นำเอาความรู้และวิทยาการใหม่ๆ ถ่ายทอดไปยังเกษตรกร ขณะเดียวกันก็ต้องรับฟังความ คิดเห็น ความต้องการตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของเกษตรกรมาพิจารณาแก้ไข เพื่อให้ เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจริง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เกษตรกร หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในด้านกสิกรรม ปศุสัตว์ ประมง ใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 2

ตรวจเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการศึกษาในครั้งนี้ ได้จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- 2.1. ทฤษฎีการไหลของข่าวสาร
- 2.2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร
- 2.3. ทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร
- 2.4. การสื่อสารในการส่งเสริมการเกษตร
- 2.5. การกิจและบทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตร
- 2.6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1. ทฤษฎีการไหลของข่าวสาร

Homik (1988) ได้กล่าวไว้ว่า การไหลของข่าวสารได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโต ให้ภาคการเกษตรได้มีการส่งข่าวสารอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ แต่จากข้อสังเกตเกี่ยวกับการไหลของข่าวสารในประเทศโลกที่สามของ Homik พบว่า เท่าที่ผ่านมารการไหลของข่าวสารจำนวนมากมักเป็นการส่งผ่านข้อมูลในลักษณะที่ “ไม่เป็นทางการ” คือ เป็นไปในลักษณะจากพ่อแม่ไปสู่ลูก หรือจากเพื่อนบ้านสู่เพื่อนบ้าน หรือไม่มีวิธีการที่มีต้นทุนต่ำมากๆ เช่น การพิมพ์คำแนะนำลงไปในนิตยสารนั้นหมายความว่า เกษตรกรจำนวนมากยังไม่ได้รับการสนับสนุนด้านข่าวสารการเกษตรที่ดี ข่าวสาร เทคโนโลยี หรือวิทยาการด้านการเกษตรยังขาดความตั้งใจในการผลิตหรือพิถีพิถันในการใช้สื่อเพื่อถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร นั่นคือ ยังไม่เห็นความสำคัญของการส่งข่าวสารด้านการเกษตรมากนัก Homik ได้ตั้งคำถามว่า ในเมื่อรู้ว่าข้อมูล (Information) มีคุณค่าแล้วเมื่อไรที่จะถึงเวลาที่รัฐบาล (หรือสถาบันอื่นๆ) ดำเนินการขยายปริมาณหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการการจัดสรรทรัพยากรที่ขาดแคลนต่อการใช้ปฏิบัติงาน ในการสร้างการไหลของสาร เพื่อที่ว่า การเพิ่มปริมาณการไหลของข่าวสารที่มีอย่างพอเพียงจะช่วยให้ทิศทางของการพัฒนาการเกษตรมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นต่อไป

การไหลของข่าวสารสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะกว้างๆ ได้คือ

1. ไหลไปสู่เกษตรกร (Flows to The Farmer) ครอบคลุมถึงการศึกษ การส่งเสริมข้อมูล การตลาด และข้อมูลที่สามารถทำให้เกษตรกรเกิดการจัดตั้งเป็นองค์กรได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ไหลไปสู่ นักเทคนิคการเกษตร (Flows to The Agricultural Technicians) ทั้งก่อนและในระหว่างการอบรม รวมถึงการควบคุมดูแล

3. ไหลจากเรือสวนไร่นาไปสู่สถาบันวิจัย และองค์กรที่เข้าสนับสนุน (Flows From The Field to The Research and Supply Institutions) ในลักษณะของการส่งข้อมูลย้อนกลับ

ในการศึกษาทฤษฎีการไหลของข่าวสาร จึงมีความเหมาะสมกับงานวิจัย เนื่องจากลักษณะของงานวิจัยสามารถใช้สื่อความหมายให้เข้าใจได้ง่ายและไม่มีความสลับซับซ้อน ทำให้การไหลของข้อมูลข่าวสารนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผลตามที่ได้ตั้งไว้

2.2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับสาร

ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารนี้ ได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาว่ามีพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเพื่อการใช้ประโยชน์ เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจอย่างไร

เนื่องจากการศึกษาการเปิดรับสื่อของเกษตรกร และการใช้ประโยชน์ของข้อมูลข่าวสารในการส่งเสริมการเกษตร ผู้ศึกษาให้ความสนใจที่ผู้รับสาร (Audience) ในส่วนของทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเปิดรับสารก็เช่นกัน กล่าวคือ การที่ผู้รับสารจะใช้สื่ออะไรก็ตามผู้รับสารจะมีการเลือกสรร และแสวงหาข่าวสารตามความต้องการ หรือความคาดหวังที่แตกต่างกันไปในแต่ละคน โดยกระบวนการเลือกสรรข่าวสาร (Selective Processes) นี้เปรียบเสมือนเครื่องกรอง (Filters) ข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์เรา ซึ่ง พีระ จิตร โสภณ (2540) ได้แบ่งไว้ดังนี้

1. การเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) หมายถึง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งสารแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยทั่วไปแล้วผู้รับสารจะเลือกเปิดรับข่าวสารที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความเชื่อ ทักษะ และความสนใจของตน โดยผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสิ่งที่สนับสนุนความคิดเดิมของตนอยู่เสมอ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดกับความรู้อีกของตนเอง

2. การเลือกรับรู้หรือเลือกตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นกระบวนการกลั่นกรองขั้นต่อมา เมื่อผู้รับสารเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้วผู้รับสารจะเลือกรับรู้ หรือเลือกตีความหมายตามความเข้าใจของตนเอง หรือตามทักษะคติ ตามประสบการณ์ ตามความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง ตามแรงจูงใจ ตามสภาวะร่างกาย หรือสภาวะอารมณ์ เป็นต้น

3. การเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะสารที่มีเนื้อหาส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทักษะคติของตนเอง การเลือกจดจำนี้เปรียบเสมือนเครื่องกรองขั้นสุดท้ายที่มีผลต่อการส่งสารไปผู้รับสาร ในบางครั้งจะลืมเนื้อหาของสารในส่วนที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง

ยูพา สุภากุล (2534) กล่าวว่าผู้ที่ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อชนิดใดขึ้นอยู่กับเกณฑ์การเลือกสื่อดังต่อไปนี้

1. เลือกสื่อที่สามารถจัดหาได้ (Availability) ผู้รับสารจะเลือกรับสื่อที่ไม่ต้องใช้ความพยายามมาก เช่น ประชาชนในชนบทมักจะเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นหลัก เพราะสามารถจัดหาเครื่องรับวิทยุได้ง่ายกว่าสื่ออื่น
2. เลือกสื่อที่คนสะดวกและนิยม (Convenience Preferences) ผู้รับสารสามารถเลือกสื่อได้ตามที่สะดวกทั้งทางด้านหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อบุคคล เป็นต้น
3. เลือกสื่อตามความเคยชิน (Accustomed) ผู้รับสารบางคนไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงการรับสื่อที่ตนเคยรับอยู่ ซึ่งมักพบว่าผู้ที่มีอายุมากเคยฟังวิทยุกระจายเสียงเป็นประจำมักจะไม่สนใจสื่อชนิดอื่น
4. ลักษณะเฉพาะของสื่อ (Characteristic of Media) คุณลักษณะเฉพาะของสื่อมีผลต่อการเลือกสื่อของผู้รับสาร เช่น ลักษณะเด่นของหนังสือพิมพ์คือ สามารถให้ข่าวสารในรายละเอียดได้ดีกว่า ราคาคถูก และสามารถนำติดตัวไปได้ทุกหนแห่ง เป็นต้น
5. เลือกสื่อที่สอดคล้องกับตน (Consistency) ผู้รับสารจะเลือกสื่อที่สอดคล้องกับความรั กานิยม ความเชื่อ และทัศนคติของตน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งขึ้นอยู่กับ การเปิดรับสื่อมวลชน (Mass Media Exposure)

Atkin (1973) กล่าวว่าบุคคลจะเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนโดยขึ้นอยู่กับ การคาดคะเนเปรียบเทียบระหว่างผลรางวัลตอบแทน (Reward Value) กับการลงทุนลงแรง (Expenditures) และพันธผูกพัน (Labilities) ที่จะตามมาถ้ารางวัลตอบแทน คือ การได้รับข่าวสาร หรือความบันเทิงที่ต้องการสูงกว่าการลงทุนลงแรงบุคคลย่อมแสวงหาข่าวสารนั้น (Information Seeking) แต่ถ้ารางวัลตอบแทนได้รับน้อยกว่า บุคคลก็จะเลือกรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ มีผลตอบแทน เช่น การได้รับข่าวสารหรือความบันเทิงที่ต้องการ

นอกจากนี้ Atkin ยังชี้ให้เห็นว่าการแสวงหาข่าวสารหรือความต้องการสื่อมวลชนของ บังเจกบุคคลนั้น คือ ต้องการได้รับข่าวสาร (Information) และความบันเทิง (Entertainment) โดย ความต้องการข่าวสารนั้นเกิดจากความไม่รู้หรือไม่แน่ใจ (Uncertainty) ของบังเจกบุคคลอาจ เนื่องมาจาก

1. การรับรู้ถึงความไม่สอดคล้องต้องกันระหว่างระดับความรู้ของบังเจกบุคคลที่มีอยู่ใน ขณะนั้นกับระดับความต้องการที่ตนเองอยากจะรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายนอก (Extrinsic Uncertainty) ยังเป็นเรื่องสำคัญเท่าไรก็ยังมี ความอยากรู้สูงมากขึ้นเท่านั้น
2. การรับรู้ถึงความไม่สอดคล้องต้องกันระหว่างความรู้ที่มีอยู่ของบังเจกบุคคลในขณะนั้น กับความรู้ตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งกำหนดโดยระดับความสนใจส่วนบุคคลของบังเจกบุคคลต่อ สิ่งหนึ่งสิ่งใด (Intrinsic Uncertainty)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ Schramm (1973) ยังได้ชี้ให้เห็นองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับสารดังนี้

1. ประสบการณ์ที่ต่างกันจะทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารแตกต่างกันไป
2. การประเมินสารประโยชน์ของข่าวสารผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสารเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ของตน

3. ภูมิหลังที่ต่างกันจะทำให้ความสนใจต่อเนื้อหาข่าวสารต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมการเลือกรับสื่อและเนื้อหาสาร
5. ความสามารถในการรับสารเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพร่างกาย และสภาพจิตใจของผู้รับสารที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับสารที่ต่างกัน

6. บุคลิกภาพมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวใจ และพฤติกรรมของผู้รับสาร
7. อารมณ์ สภาพทางอารมณ์อาจจะเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของสาร
8. ทัศนคติเป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและการตอบสนองของข่าวสารที่เปิดรับ

จากองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า การเลือกเปิดรับสารมีปัจจัยทั้งในส่วนของบุคคลเองไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ประสบการณ์ การศึกษาความรู้ ความสนใจ หรืออื่นๆ รวมไปถึงปัจจัยภายนอก อันได้แก่ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ล้วนแต่เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการใช้สื่อและการใช้ประโยชน์ รวมไปถึงการได้รับการตอบสนองความพึงพอใจจากสื่อ

ดังนั้นในการศึกษาการใช้และการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจึงได้นำทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับสารมาประกอบ การอธิบายกระบวนการเลือกสารและแสวงหาข่าวสารให้ตรงกับความต้องการหรือความคาดหวังของกลุ่มเกษตรกร ซึ่งจะทำให้ภาครัฐสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการสื่อสารข้อมูลข่าวสารมายังกลุ่มเกษตรกร ได้ตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการ

2.3. ทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมการเกษตร (Agricultural Extension) หมายถึง กระบวนการให้การศึกษานอกโรงเรียน เป็นการให้วิทยาการแก่บุคคลเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร และครอบครัว ซึ่งรวมถึงเด็ก และผู้ใหญ่ สามารถเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติด้วยตัวเอง เพื่อบรรลุถึงการ กินดี อยู่ดี โดยมีพื้นฐานที่ตั้งอยู่บนการพัฒนาประชาชนในสังคม(ดิเรก ฤกษ์หทัย. 2527)

วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการเกษตร จำแนกได้ ดังนี้

1. เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรทำการเกษตรเพื่อการบริโภคในครอบครัวของตนเองและมีชีวิตอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์

2. เพื่อช่วยสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรมีโลกทัศน์กว้างขวาง
3. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการไปสู่เกษตรกร และช่วยเหลือให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร
4. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทพัฒนาชีวิตจิตใจ สติปัญญาสังคมและวัฒนธรรม
5. เพื่อจัดหาโอกาสหรือสร้างบรรยากาศ สำหรับชาวชนบทในการพัฒนาปัญญาความสามารถของเขาด้วยวิธีการทำงาน การสันตนาการชีวิตสังคมและความเป็นผู้นำ
6. เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี ความภาคภูมิใจในอาชีพ ความสามารถในการพึ่งพาอาศัยตนเอง ความรักถิ่นและประเทศชาติ

กล่าวโดยสรุปแล้ว วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการเกษตรคือ การทำให้เกษตรกรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิม ขอมรับวิทยาการใหม่ๆ ที่ดี เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงสภาพการผลิตทางการเกษตรให้ดีขึ้น (มนชัย โกฏเพชร. 2531)

พงศศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2527) ได้สรุปหลักการส่งเสริมการเกษตรไว้ ดังนี้

1. โครงการทุกโครงการต้องอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนส่วนใหญ่ในสังคม ไม่ใช่เป็นโครงการที่ทำให้ชนกลุ่มน้อยร่ำรวยขึ้น ไปอีก และควรเน้นหนักในชนบทด้วย
2. ให้การศึกษาแก่กลุ่มบุคคลเป้าหมาย ถ้าจะให้ได้ผลดีที่สุดจะต้องให้เกษตรกรคิดเป็นและปฏิบัติเป็น
3. งานส่งเสริมจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานที่จะสนองต่อความต้องการของเกษตรกร โดยแท้จริง
4. การเริ่มต้นโครงการที่จะต้องให้เกษตรกรเรียนรู้ต้องเริ่มจากง่ายไปหายาก
5. งานส่งเสริมจะต้องเริ่มจากสิ่งที่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีอยู่ หรือเริ่มจากสภาพความเป็นจริงในท้องถิ่น
6. ต้องปรับปรุงดำเนินการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เงื่อนไขและเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป
7. สร้างความไม่สมดุลทางจิตใจ
8. ใช้วิธีการประชาธิปไตยในการดำเนินงาน กล่าวคือ จะต้องให้เกษตรกรเกิดความสมัครใจที่จะร่วมใจในการทำงาน โดยไม่มีการบังคับ

พงศศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2527) ยังได้กล่าวเกี่ยวกับบทบาทของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ไว้ว่างานส่งเสริมการเกษตร โดยภาครัฐนั้น มีนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างองค์กรนั้นๆ ถึงภาครัฐและเอกชน เพื่อนำความรู้ ข่าวสาร ด้านการเกษตรมาสู่เกษตรกรและสามารถนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันหน้าที่สำคัญของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ไว้ดังนี้

1. ถ่ายทอดความรู้ที่เข้าใจง่ายแก่เกษตรกร
2. เป็นสื่อกลางในการติดต่อระหว่างเกษตรกรกับสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ
3. กระตุ้นให้เกษตรกรรู้จักปัญหาที่แท้จริง เพื่อหาทางแก้ไข
4. แนะนำแนวทางให้เกษตรกร ในการตัดสินใจและคัดเลือกปัจจัยในการผลิต
5. กระตุ้นให้เกษตรกร รู้จักรับผิดชอบร่วมกัน รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม
6. แนะนำแนวทางให้เกษตรกร ใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

2.4. การสื่อสารในการส่งเสริมการเกษตร

การพัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และวิธีการเกษตรที่เหมาะสมผ่านสื่อต่างๆ เผยแพร่ไปยังเกษตรกร เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดความคิดหรือรับ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจริงได้ ดังนั้น นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ และวิธีการรวมถึงเทคนิคต่างๆ ของการสื่อสารในการส่งเสริมการเกษตร เพื่อจะได้ประยุกต์เอาวิธีการและสื่อต่างๆ ที่เหมาะสมมาใช้ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร สิ่งที่ต้องศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเกษตร

รวิชัย ตันคติประภา (2524) แบ่งประเภทของการติดต่อสื่อสารออกเป็นประเภทดังนี้

1. การติดต่อสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication) หมายถึง การติดต่อสื่อสารที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล คือ เป็นระดับที่ผู้ส่งสารกับผู้รับสารเป็นบุคคลเดียวกัน
2. การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) คือ กระบวนการสื่อสารที่เกิดจากปฏิริยาโต้ตอบระหว่างบุคคล 2 คน หรือหลายคน ซึ่งอาจเป็นผู้ส่งและผู้รับข่าวสารในลักษณะของการเผชิญหน้า ซึ่งทั้งผู้ส่งและผู้รับสารสามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และสามารถทราบปฏิริยาสะท้อนกลับได้
3. การสื่อสารมวลชน (Mass Communication) เป็นระดับของการสื่อสารที่มีความซับซ้อน ผู้รับข่าวสารมีจำนวนมากอยู่กระจัดกระจาย และมีจำนวนไม่จำกัด เหมือนการสื่อสารระหว่างบุคคล เนื่องจากเป็นกระบวนการสื่อสารที่มุ่งให้ข่าวสาร ไปถึงผู้รับจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ที่สามารถถ่ายทอดข่าวสารไปสู่ผู้รับ เรียกว่า สื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2536) กล่าวถึง การส่งเสริมการเกษตร หมายถึง วิธีการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรติดต่อกับบุคคลเป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอนให้ความรู้ แจ่มแจ้งข่าวสาร แนะนำจูงใจให้ปฏิบัติ หรือรับฟังปัญหาข้อคิดเห็นต่างๆ โดยแบ่งวิธีการส่งเสริมออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

1. การส่งเสริมรายบุคคล เป็นการถ่ายทอดความรู้ หรือการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับบุคคลเป้าหมาย ซึ่งอาจจะเป็นเกษตรกร แม่บ้าน เยาวชน

บุคคลอื่น ดังนี้ การเขียนเขียนที่ไร่นาและที่บ้านเกษตรกร เกษตรกรมาพบที่สำนักงานการติดต่อทางโทรศัพท์ และการติดต่อทางจดหมาย

2. การส่งเสริมแบบกลุ่มเป็นการถ่ายทอดความรู้ หรือการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับบุคคลเป้าหมาย ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน หรือ กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ดังนี้ การประชุม การบรรยาย การอภิปราย การสาธิต ทัศนศึกษาการจัดงานวันเกษตรกร และการเขียนเขียนฟาร์ม

3. การส่งเสริมแบบมวลชน เป็นวิธีการถ่ายทอดข่าวสารแก่บุคคลจำนวนมาก โดยใช้สื่อมวลชนชนิดต่าง ๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ วารสาร โปสเตอร์ ภาพโฆษณา นิทรรศการ และวัสดุสิ่งพิมพ์ชนิดต่าง ๆ

การสื่อสารในการส่งเสริมการเกษตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารกับเกษตรกร อย่างมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ซึ่งในการติดต่อสื่อสาร ไม่ว่าจะรูปแบบใดก็ตามต่างมุ่งที่จะถ่ายทอดข่าวสารไปยังเกษตรกรที่เป็นผู้รับสารเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมของผู้รับสาร โดยผ่านช่องทางหรือสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ หรือแม้แต่การใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการส่งข่าวสาร ความต้องการ ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การสื่อสารการส่งเสริมการเกษตร จึงเปรียบเสมือนพาหนะในการนำข่าวสารไปสู่เกษตรกรที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

เสรี วงษ์มณฑา (2542) กล่าวถึง ทฤษฎีพื้นฐานสำหรับงานประชาสัมพันธ์ประกอบด้วย

1. ทฤษฎีว่าด้วยองค์ประกอบของการสื่อสาร (Theory Component in Communication) มีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1.1 สัญลักษณ์ (Symbol)
- 1.2 การสื่อสารต้องมีความเข้าใจในสัญลักษณ์หรือภาษาให้ตรงกัน (Understanding)
- 1.3 การสื่อสารจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction)
- 1.4 การลดความไม่แน่ใจ (Uncertainly)
- 1.5 กระบวนการ (Process)
- 1.6 การแลกเปลี่ยนระหว่างกัน (Interchange)
- 1.7 ช่องทางของการสื่อสาร (Channel)
- 1.8 การเชื่อมโยง (Linking)
- 1.9 ความเหมือน (Commonality)
- 1.10 การลอกเลียนความทรงจำ (Memory)
- 1.11 เลือกรูปแบบที่จะตอบได้ (Discriminative response)
- 1.12 สิ่งเร้า (Stimuli)
- 1.13 ความตั้งใจ (Intention) ประกอบด้วย
 - 1.13.1 ต้องการให้ผู้รับสารเกิดความรู้ความเข้าใจ (Cognitive)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.13.2 ต้องการให้เกิดความรู้สึก (Affective)

1.13.3 ต้องการให้เกิดพฤติกรรม (Behavioral)

1.14 กาลเทศะ (Time and Situation)

1.15 อำนาจ (Power)

2. ทฤษฎีระบบ (System Theory) มีลักษณะ ดังนี้

2.1 ทุกอย่างในโลกมีโครงสร้างที่สามารถอธิบายได้

2.2 ทุกอย่างในโลกเป็นองค์ประกอบย่อยของระบบ

2.3 สัญญาณแห่งการปรับตัว

2.4 ระบบอยู่ได้ด้วยการสร้างความสมดุลระหว่างพลังที่ตรงข้ามกัน

2.4.1. ทฤษฎีการสื่อสาร

ธนวดี บุญลือ (2542) กล่าวถึงทฤษฎีการสื่อสารว่าสามารถแบ่งออกเป็น 4 แนวทางได้แก่

1. ทฤษฎีการสื่อสารเชิงระบบพฤติกรรม (Communication Theory : System of Behavior)

คือ ทฤษฎีที่อธิบายการกระทำทางการสื่อสารว่าเป็นระบบพฤติกรรม อธิบายองค์ประกอบของการสื่อสารว่า การสื่อสารเกิดขึ้นเมื่อแหล่งสาร หรือผู้ส่งสารส่งสารผ่านช่องทางไปยังจุดหมายปลายทางหรือผู้รับสาร เนื่องจากการสื่อสารของมนุษย์เป็นกระบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อนผู้คิดแบบจำลองแต่ละคนจึงพยายามอธิบายองค์ประกอบ หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสื่อสาร เพื่อให้คำอธิบายแบบจำลองในทฤษฎีนี้มีความสมบูรณ์ เช่น แบบจำลองของ Wilbur Schramm แนะนำแนวคิดเกี่ยวกับกรอบแห่งประสบการณ์ หรือกรอบแห่งการอ้างอิง

2. ทฤษฎีสื่อสารเชิงพฤติกรรมการถอดและเข้ารหัส (Communication Theory : Decoding and Encoding) คือทฤษฎีที่มุ่งอธิบายกิจกรรมการเข้าและถอดรหัสของผู้สื่อสารและผู้รับสารกิจกรรมหลักที่ทฤษฎีนี้ครอบคลุมถึง 3 ประการ คือ

2.1 การรับรู้หรือการถอดรหัส (Perception or Decoding)

2.2 ความคิดหรือการตีความ (Cognition or Interpretation)

2.3 การตอบสนองหรือการเข้ารหัส (Response or Encoding)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามนุษย์ต้องการตรวจสอบประเมินและควบคุมสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา ซึ่งก็คือ ต้องมีการถอดรหัสและเข้ารหัสอยู่ตลอดเวลา

3. ทฤษฎีสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ (Communication Theory: Interaction) หมายถึง ทฤษฎีที่มุ่งอธิบายกระบวนการเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารซึ่งเป็นการสัมพันธ์กันไม่สมดุลกัน เพราะความสัมพันธ์นั้นถูกกำหนดโดยปัจจัยทั้งภายในและภายนอก คือ ปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมวิทยา เช่น อารมณ์ ทัศนคติ บุคลิกภาพ ระยะเวลาหรือความใกล้ชิด

แก่นักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ระหว่างบุคคลกลุ่มอิทธิพล ความโน้มแน้วใจ ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวสาร ความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกันทางความคิด และความขัดแย้ง เป็นต้น

4. ทฤษฎีสื่อสารบริบททางสังคม (communication theory: Social Context) คือทฤษฎีที่ว่าด้วยปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการสื่อสารของมนุษย์เชื่อว่าสภาวะแวดล้อม หรือบรรยากาศทางสังคมเป็นตัวควบคุมการส่งของผู้ส่งสาร การไหลของข่าวสาร หรือการสื่อสารเมื่อสภาพแวดล้อมของสังคมเปลี่ยนแปลง

2.4.2 ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมการเกษตร

ชาคริต จุลกะเสวี และ พรทิพย์ อุดมสิน (2538) กล่าวถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

1. ทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์โดยตรง กระบวนการประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร เป็นการประชาสัมพันธ์ที่มุ่งส่งเสริมและให้ความสำคัญแก่เกษตรกร ข้อมมีสิทธิที่จะได้รับทราบถึงข้อเท็จจริง ข่าวสาร ความรู้และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ถูกต้อง
2. ทำให้หน่วยงานได้รับภาพลักษณ์ที่ดีและสามารถดำเนินงานได้ตรงตามความต้องการของเกษตรกร
3. ทำให้หน่วยงานสามารถดำเนินงานและประสานงานกับหน่วยงานอื่น ได้ดีขึ้น
4. ทำให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีกำลังใจ และกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

2.4.3 สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์งานส่งเสริมการเกษตร

ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ขององค์กรหรือสถาบัน สิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งก็คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จะต้องทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข่าวสาร เพื่อชี้แจง หรือเพื่อให้ความรู้ หรือเพื่อทำความเข้าใจกับประชาชนให้ทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันขององค์กรนั้น ๆ และสื่อสารไปยังเกษตรกร วิธีที่จะได้มาซึ่งความสำเร็จมีหลายวิธี แต่วิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุด ก็คือ การเลือกใช้สื่อช่วยเสริมให้การดำเนินงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง (ประมะ สตะเวทิน. 2540)

2.5. ภารกิจและบทบาทของกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2552) ได้กล่าวถึงรายละเอียดของกรมส่งเสริมไว้ดังนี้ ในปีงบประมาณ 2546 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการจัดโครงสร้างให้โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการแบ่งงาน และอัตรากำลังส่วนราชการในกรมส่งเสริมการเกษตรโดยให้มีสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขต สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอใหม่

2.5.1. ภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร มีภารกิจเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรในการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การกำหนดมาตรการและแนวทางในการส่งเสริมการเกษตร การควบคุมคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรสู่เกษตรกร เพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงในการผลิตและการประกอบอาชีพการเกษตร โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.5.1.1. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

2.5.1.2. ฝึกอบรมเกษตรกรและให้บริการทางการเกษตร

2.5.1.3. พัฒนา ส่งเสริมและประสานการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต และการจัดการผลผลิตพืชประมงและปศุสัตว์ แก่เกษตรกร

2.5.1.4. ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร หรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.5.2. การแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร มีการแบ่งดังนี้

2.5.2.1. ราชการบริหารส่วนกลาง

2.5.2.1.1. สำนักงานเลขานุการกรม

2.5.2.1.2. กองการเจ้าหน้าที่

2.5.2.1.3. กองคลัง

2.5.2.1.4. กองแผนงาน

2.5.2.1.5. กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะ

2.5.2.1.6. กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

2.5.2.1.7. ศูนย์สารสนเทศ

2.5.2.1.8. สำนักขยายเมล็ดพันธุ์พืช

2.5.2.1.9. สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

2.5.2.1.10. สำนักพัฒนาเกษตรกร

2.5.2.1.11. สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2.1.12. สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

2.5.2.1.13. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 จังหวัดชัยนาท

2.5.2.1.14. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 จังหวัดราชบุรี

2.5.2.1.15. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จังหวัดระยอง

2.5.2.1.16. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4 จังหวัดขอนแก่น

2.5.2.1.17. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 จังหวัดสงขลา

2.5.2.1.18. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่

2.5.2.2. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

2.5.2.2.1. สำนักงานเกษตรจังหวัด

2.5.2.2.2. สำนักงานเกษตรอำเภอ

สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 – 6 มีอำนาจหน้าที่

1. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่
2. ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรและวิชาการส่งเสริมการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่

3. ฝึกอบรมอาชีพและบริการแก่เกษตรกร

4. เป็นศูนย์กลางวิชาการด้านส่งเสริมการเกษตร ธุรกิจเกษตร และสถาบันเกษตรกร

5. ประสานวิชาการกับหน่วยงานวิชาการ ภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา

6. ศึกษา วางแผน และติดตามประเมินผลงานส่งเสริมการเกษตร

7. ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขต 6 เขต มีสำนักงานตั้งอยู่ในจังหวัดชัยนาท ราชบุรี ระยอง ขอนแก่น สงขลา และเชียงใหม่ ตามลำดับ แบ่งงานภายในออกเป็น 1 ฝ่าย 3 กลุ่ม 4 ศูนย์ปฏิบัติการ ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานบริหารทั่วไป ได้แก่ งานธุรการงานสารบรรณ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุและยานพาหนะ การจัดทำและบริหารงบประมาณ งานพิมพ์และแจกจ่ายเอกสาร งานการเจ้าหน้าที่ งานประชุม และงานประสานราชการทั่วไปของสำนักงาน

2. กลุ่มฝึกอบรม มีหน้าที่

2.1. ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการพัฒนากุศลกร ในเขตพื้นที่

2.2. ศึกษา พัฒนาเทคนิค วิธีการและหลักสูตรการฝึกอบรม

2.3. ดำเนินการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และเกษตรกร ติดตามประเมินผลและรายงานผลลัพธ์

หลังการฝึกอบรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.4. เป็นที่ปรึกษาด้านเทคนิคการจัดฝึกอบรมแก่ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร
- 2.5. ผลิตและให้บริการสื่อ โสตทัศนูปกรณ์ในการฝึกอบรม
- 2.6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
3. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต มีหน้าที่
 - 3.1. ศึกษา วิเคราะห์ พัฒนา และประยุกต์เทคโนโลยีการผลิตสินค้าการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่และเกษตรกร ทั้งด้านการผลิตและการจัดการผลผลิต การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร รวมทั้งการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้และพัฒนาเทคโนโลยี
 - 3.2. ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนงานส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตในระดับเขต ตลอดจนติดตามและประเมินผลกระทบของแผนงาน
 - 3.3. ให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดความรู้ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตแก่เจ้าหน้าที่
 - 3.4. ประสานงาน และร่วมดำเนินการศึกษา วิจัยเทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตรกับหน่วยงานวิชาการ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และเกษตรกร
 - 3.5. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
4. กลุ่มพัฒนาวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีหน้าที่
 - 4.1. ศึกษา วิเคราะห์ พัฒนา และประยุกต์วิชาการส่งเสริมการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่และเกษตรกร เกี่ยวกับรูปแบบ วิธีปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาเกษตรกร การถ่ายทอดเทคโนโลยี และสารสนเทศในงานส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่องานส่งเสริมการเกษตร
 - 4.2. ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนงานด้านการพัฒนาวิชาการส่งเสริมการเกษตรในระดับเขต ตลอดจนติดตามและประเมินผลกระทบของแผนงาน
 - 4.3. พัฒนาสารสนเทศการเกษตร เผยแพร่ และให้บริการเกษตรกร บุคลากรทั่วไปผ่านระบบเครือข่าย Internet
 - 4.4. ประสานงานวิจัยด้านส่งเสริมการเกษตรกับหน่วยงานทางวิชาการสถาบันการศึกษา และเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการบริหารจัดการ การทำวิจัยและผลงานวิชาการของเจ้าหน้าที่
 - 4.5. ให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการส่งเสริมการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่
 - 4.6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร มีหน้าที่

5.1. ศึกษา พัฒนาการฝึกอบรม การผลิตปัจจัยการผลิต และให้บริการทางการเกษตรแก่เกษตรกร

5.2. ฝึกอบรมอาชีพการเกษตรแก่เกษตรกร

5.3. ผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกร

5.4. ให้บริการทางการเกษตรและเป็นที่ปรึกษาวิชาการเพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตร

5.5. ประสานงานวิชาการ ติดตาม และประเมินผลการฝึกอาชีพ การผลิตและบริการทางการเกษตร

5.6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

6. ศูนย์บริหารศัตรูพืช จำนวน 9 ศูนย์ ตั้งอยู่ในจังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี ชลบุรีขอนแก่น นครราชสีมา สงขลา สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่ และพิษณุโลก มีหน้าที่

6.1. ศึกษา ทดสอบการใช้เทคโนโลยีควบคุมศัตรูพืชในเขตพื้นที่

6.2. ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีควบคุมศัตรูพืช การอนุรักษ์และผลิตขยายจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ รวมทั้งพืชที่มีคุณสมบัติควบคุมศัตรูพืช

6.3. ดำเนินการผลิตขยายจุลินทรีย์และสารธรรมชาติควบคุมศัตรูพืชเพื่อใช้ในการส่งเสริมการเกษตร

6.4. ให้บริการตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัยศัตรูพืช พยากรณ์เตือนการระบาด และป้องกันกำจัดศัตรูพืช

6.5. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

หมายเหตุ เนื่องจากได้ยุบเลิกศูนย์ป้องกันและกำจัดศัตรูอ้อย 7 ศูนย์ แต่ยังคงให้สถานที่ตั้งเดิมของศูนย์ดังกล่าวเป็นหน่วยงานสาขาของศูนย์บริหารศัตรูพืช โดยกำหนดให้ศูนย์บริหารศัตรูพืช มีหน่วยงานสาขาดังนี้

1. ศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดสุพรรณบุรี มีหน่วยงานสาขาในจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์
2. ศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดชลบุรี มีหน่วยงานสาขาในจังหวัดชลบุรี
3. ศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดขอนแก่น มีหน่วยงานสาขาในจังหวัดอุดรธานี
4. ศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดเชียงใหม่ มีหน่วยงานสาขาในจังหวัดอุตรดิตถ์
5. ศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดพิษณุโลก มีหน่วยงานสาขาในจังหวัดกำแพงเพชร
7. ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูง จำนวน 6 ศูนย์ ตั้งอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี เลย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย และลำพูน มีหน้าที่ ศึกษา พัฒนา และประยุกต์เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการทรัพยากรการผลิตให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่สูง ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการส่งเสริมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่สูง ถ่ายทอดความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และประสานการส่งเสริมการผลิต การจัดการผลผลิตในเขตพื้นที่ ประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาบนพื้นที่

8. ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตร จังหวัดกาญจนบุรี มีหน้าที่ ศึกษา พัฒนา และส่งเสริมเยาวชนเกษตร ให้คำปรึกษา แนะนำ ถ่ายทอดความรู้ และฝึกอาชีพการเกษตรแก่เยาวชนเกษตร ประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชนเกษตร

5.2.3.บทบาทของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

5.2.3.1.บทบาทนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรตามภารกิจส่งเสริมการเกษตรเดิมได้แก่

5.2.3.1.1.ศึกษา วิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่และชุมชน

5.2.3.1.2.ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการผลิต และอื่นๆ

5.2.3.1.3.กระตุ้น ชี้นำ ร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกร

5.2.3.1.4.ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร

5.2.3.1.5.ประสานงานหน่วยราชการเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหา

5.2.3.1.6.บริการให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวก เพื่อแก้ไขปัญหา

5.2.3.2.บทบาทนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ได้แก่

5.2.3.2.1.ส่งเสริมองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง เพื่อจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

5.2.3.2.2.ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

5.2.3.2.3.ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

5.2.3.2.4.ประสานงานหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และกลุ่มองค์กรต่างๆ เพื่อสร้างเครือข่ายและแก้ไขปัญหา

5.2.3.2.5.รวบรวมข้อมูลเสนอองค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานราชการ

2.6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประสิทธิ์ ประคองศรีและสมพงษ์ เอี่ยมวิริยวัฒน์ (2525) ได้ศึกษาพบว่าการใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร โดยมีจุดหมายที่พยายามหาช่องทางในการใช้วิทยุกระจายเสียงให้เกิดประโยชน์มากที่สุดแก่งานส่งเสริมการเกษตร เป็นการประมวลจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเกษตรกร ในจังหวัดขอนแก่นต่อรายการวิทยุกระจายเสียงและประชากรอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายของงานส่งเสริมการเกษตร ผลการวิจัยผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ คือ

1. ควรเพิ่มรายการส่งเสริมแนะนำการเกษตรในแต่ละสถานีเพราะผู้ฟังส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร พร้อมกับลดการโฆษณาสินค้าลง

2. รัฐบาลโดยคณะกรรมการบริหารวิทยุต้องเข้มงวดควบคุมให้สถานีวิทยุดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่ควรปล่อยให้เอกชนเช่าเวลาของสถานีแล้วนำไปดำเนินงานตามใจชอบ

3. ควรจัดฝึกอบรมวิทยุหรือนักจัดรายการและรับรองคุณสมบัติก่อนที่จะเป็นวิทยุหรือนักจัดรายการของสถานีวิทยุ

ท่านอง ถึงกาลฉนิช (2531) รายงานว่า สื่อทางไกลมีสภาพเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพอันมีผลทำให้เกิดการพัฒนาประชากรและประเทศชาติ การใช้สื่อทางไกลช่วยสนับสนุนงานส่งเสริมการเกษตรให้ผลดียิ่งขึ้น แต่คุณสมบัติของสื่อทางไกลประเภทหนึ่งอาจเหมาะสมกับการส่งและรับสารในงานส่งเสริมการเกษตรลักษณะหนึ่งเท่านั้น การใช้สื่อทางไกลเพื่อการพัฒนาเกษตรในเขตชนบทยากจนนั้น มีขอบเขตจำกัดหลายประการ ทำให้การใช้สื่อทางไกลเพื่อการพัฒนาเกษตร มีความเป็นไปได้เพียงสื่อบางประการเท่านั้น

นฤจิต แววศรีผ่อง (2535) ได้ศึกษาความต้องการสื่อของเกษตรกรเพื่อการพัฒนาการเกษตรและชนบทในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า เกษตรกรผู้นำมีอายุเฉลี่ย 44 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีรายได้เฉลี่ย 80,318.41 บาท/ครอบครัว/ปี มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 62.7 ไร่ เกษตรกรทั่วไปมีเฉลี่ยอายุ 41 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีรายได้เฉลี่ย 38,256.74 บาท/ครอบครัว/ปี มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 37.2 ไร่

ความเห็นเกี่ยวกับการต้องการสื่อและปัญหาในการใช้สื่อของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรผู้นำและเกษตรกรทั่วไปเห็นว่าเกษตรตำบลเป็นสื่อบุคคลที่ตอบสนองความต้องการข่าวสารและความรู้ทางการเกษตรมากที่สุด เหตุผล คือ พบปะได้สะดวก เกษตรกรผู้นำและเกษตรกรทั่วไปเห็นว่าวิทยุเป็นสื่อมวลชนที่ตอบสนองความต้องการข่าวสารและความรู้ทางการเกษตรมากที่สุด เหตุผลคือ ให้ประโยชน์หลายอย่าง ไม่ยุ่งยากซับซ้อนและสอดคล้องกับอาชีพ

นันทยา กัลยาศิริ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของเกษตรตำบล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สถานการณ์การเลือกใช้สื่อของเกษตรตำบลส่วน

ใหญ่เลือกสื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และเลือกสื่อที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นเกษตรตำบลมีการเตรียมการใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมมากที่สุด รองลงมา คือ เตรียมสื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและสถานที่ แหล่งที่มาของสื่อ พบว่า เกษตรตำบลส่วนใหญ่ใช้งบประมาณของสำนักงานเกษตรอำเภอในการจัดหาสื่อ ส่วนการใช้สื่อเกษตรตำบลมีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่อโสตทัศนอุปกรณ์ ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาขาดงบประมาณ มีผลทำให้มีสื่อไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ รองลงมาคือ มีสื่อให้เลือกน้อยและไม่สะดวกในการนำสื่อติดตัวขณะไปปฏิบัติงาน

เกียรตินิยม ทิปประสาน (2541) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางการสื่อสาร แหล่งความรู้ทางการเกษตร พบว่า แหล่งข่าวสารด้านการเกษตรที่เกษตรกรได้รับความรู้มากที่สุด คือ แหล่งข่าวสารที่เป็นสื่อบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ด้านการเกษตร

ลัดดา จิตตคุตตานนท์ (2542) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในภาคเหนือ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ในช่วงเวลา 18.01-21.00 น. มากที่สุดโดยเปิดรับรายการข่าวเกษตรมากที่สุด และในส่วนของ การใช้ประโยชน์ข่าวสารด้านการเกษตรพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านการเกษตรในระดับมาก และสามารถนำข่าวสารด้านการเกษตรไปใช้ประโยชน์ในการทำให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

พัฒนา นรมาศ (2543) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ภาคกลาง พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับการผลิตสื่อในสถาบันการศึกษา และเคยได้รับการอบรมวิชาเกี่ยวกับการผลิตสื่อจากหน่วยงานจัดให้ ด้านสภาพการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ใช้สื่อเอกสารคำแนะนำ ในระดับมาก และมีความต้องการใช้สื่อเอกสารคำแนะนำ ในการเผยแพร่แก่เกษตรกรมากที่สุด ส่วนปัญหาที่พบในการใช้สื่อ คือ ขาดงบประมาณ

สุภาภรณ์ ประการ (2544) ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้อำนวยการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และเกษตรกรเห็นว่าสภาพศูนย์บริการฯมีความเหมาะสมต่อการให้บริการในระดับปานกลาง ความต้องการใช้สื่อของผู้บริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สื่อด้านเครื่องมืออุปกรณ์ มีความต้องการใช้มาก ได้แก่ หอกระจายข่าว เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อด้านวัสดุ สื่อที่มีความต้องการใช้มาก ได้แก่ เอกสารคำแนะนำตัวอย่างของจริง เอกสารวิชาการ เอกสารคู่มือ สื่อประเภทเทคนิควิธีการที่ต้องการใช้มาก ได้แก่ การศึกษาดูงาน การสาธิต การระดมความคิด สำหรับเกษตรกรความต้องการใช้สื่อเครื่องมืออุปกรณ์ มีความต้องการใช้ในระดับปานกลางคือ หอกระจายข่าว สื่อด้านวัสดุ สื่อที่มีความต้องการใช้มาก ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารคำ แนะนำ รายการโทรทัศน์ สื่อประเภทเทคนิควิธีการที่ต้องการใช้มาก ได้แก่ การศึกษา
 คูงาน การสาริต ส่วนปัญหาในการใช้สื่อของผู้อำนวยความสะดวกเทคโนโลยีการเกษตรประจำ
 ตำบลและพบว่า ปัญหาในระดับมาก คือ ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อ สื่อมีน้อยไม่เพียงพอต่อ
 การให้บริการและสื่อมีราคาแพง ส่วนปัญหาการใช้สื่อของเกษตรกร คือ สื่อมีราคาแพง

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่า สื่อเป็นองค์ประกอบหลักของกระบวนการสื่อสาร
 เป็นปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ต่างๆ อย่างมีระบบ ในงานส่งเสริม
 การเกษตรก็เช่นเดียวกัน การใช้สื่อและการรับสื่อที่ดีจะช่วยให้เกิดความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน
 ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ช่วยให้เกษตรกรจดจำและเข้าใจในขั้นตอนต่างๆ ทางด้านวิชาการเกษตรได้
 อย่างแม่นยำ ชัดเจนและถูกต้องยิ่งขึ้น นอกจากนี้สื่อยังได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้
 ทักษะคติ และทักษะเปลี่ยน จากวิธีการผลิตแบบดั้งเดิมไปสู่การผลิตเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้
 ได้รับผลที่ดีกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องการใช้และการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะใช้ประชากรทั้งหมด ที่เป็นนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรของทุกอำเภอ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีจำนวนทั้งสิ้น 117 คน ตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวนนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
1	อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา	9 คน
2	อำเภอยุทัย	9 คน
3	อำเภอมหาราช	7 คน
4	อำเภอบ้านแพรก	6 คน
5	อำเภอนครหลวง	8 คน
6	อำเภอภาชี	7 คน
7	อำเภอผักไห่	7 คน
8	อำเภอบางบาล	7 คน
9	อำเภอเสนา	6 คน
10	อำเภอบางปะหัน	8 คน
11	อำเภอท่าเรือ	6 คน
12	อำเภอบางปะอิน	10 คน
13	อำเภอลาดบัวหลวง	6 คน
14	อำเภอบางซ้าย	6 คน
15	อำเภอวังน้อย	6 คน
16	อำเภอบางไทร	9 คน
	รวม	117 คน

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร. 2552ค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2. เกษตรกร ในการศึกษาครั้งนี้ประชากรเป็นเกษตรกรที่ทำการเกษตรทุกอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 37,423 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้การคำนวณตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{37,423}{1 + 37,423(0.05)^2} \\ &= 396 \end{aligned}$$

ได้กลุ่มเกษตรกรตัวอย่างทั้งสิ้น 396 ราย

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 ราย ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละอำเภอ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกร

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา	2,134 คน	23
2	อำเภออุทัย	2,064 คน	22
3	อำเภอมหาราช	1,721 คน	18
4	อำเภอบ้านแพรก	3,135 คน	33
5	อำเภอนครหลวง	2,191 คน	23
6	อำเภอภาชี	1,862 คน	20
7	อำเภอผักไห่	2,635 คน	28
8	อำเภอบางบาล	2,431 คน	26
9	อำเภอเสนา	1,657 คน	17
10	อำเภอบางปะหัน	3,475 คน	37
11	อำเภอท่าเรือ	1,862 คน	19
12	อำเภอบางปะอิน	3,218 คน	34
13	อำเภอลาดบัวหลวง	1,382 คน	15
14	อำเภอบางซ้าย	4,268 คน	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
15	อำเภอวังน้อย	2,251 คน	24
16	อำเภอบางไทร	1,137 คน	12
	รวม	37,423 คน	396 คน

ทำการสุ่มตัวอย่างในการเก็บแบบสอบถาม ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามในการใช้สื่อในงานส่งเสริมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเรื่องการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการรับสื่อของเกษตรกร แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเรื่องการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

ใช้ค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักในการหาความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร 5 อันดับ

จำนวนประชากรที่เลือกปัญหาอันดับ 1 ให้	5	คะแนน
จำนวนประชากรที่เลือกปัญหาอันดับ 2 ให้	4	คะแนน
จำนวนประชากรที่เลือกปัญหาอันดับ 3 ให้	3	คะแนน
จำนวนประชากรที่เลือกปัญหาอันดับ 4 ให้	2	คะแนน
จำนวนประชากรที่เลือกปัญหาอันดับ 5 ให้	1	คะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแปลความหมาย ผู้วิจัยได้นำคะแนนมาจัดเกณฑ์ เป็น 5 ระดับตามเกณฑ์ระดับ
คะแนนแบบอัตรภาคชั้น(ชูศรี วงศ์รัตนะ.2544)โดย

จากสูตร = คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด / จำนวนชั้น

จากสูตรข้างต้นสามารถแปลความหมายได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	=	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	=	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	=	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	=	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	=	น้อยที่สุด

การแปลความหมายความถี่ในการใช้สื่อ ผู้วิจัยได้นำคะแนนมาจัดเกณฑ์ เป็น 5 ระดับ
ดังนี้

3 – 4 ครั้ง/เดือน	=	มากที่สุด
1 – 2 ครั้ง/เดือน	=	มาก
4 – 6 ครั้ง/ปี	=	ปานกลาง
2 – 3 ครั้ง/ปี	=	น้อย
1 ครั้ง/ปี	=	น้อยที่สุด

3.2.2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษานี้มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ ผลงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อ
เพื่อการส่งเสริมการเกษตรเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางการประกอบการจัดทำแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์จุดประสงค์ของการศึกษาออกเป็นประเด็นคำถาม และนำมาสร้าง
แบบสอบถามภายใต้คำแนะนำของกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้า
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข
และแนะนำในด้านต่างๆ เพื่อให้มีความถูกต้องสมบูรณ์และชัดเจนขึ้น
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3.2.3. การทดสอบเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักวิชาการส่งเสริม
การเกษตร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีสภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
คล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน และเกษตรกรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Coefficient - α) ของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้วัด
 n = จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม
 S_i^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนที่วัดได้จากแต่ละข้อ
 S_t^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนจากข้อคำถามทุกข้อ

ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความเชื่อมั่นที่ 0.91 และแบบสอบถามของเกษตรกรมีความเชื่อมั่นที่ 0.89

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากประธานคณะกรรมการบริหารงานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาพัฒนาการเกษตรถึงสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
2. แจกแบบสอบถามให้นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 117 คน
3. แจกแบบสอบถามให้เกษตรกรที่ทำการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 369 คน
4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ครบตามที่กำหนด แล้วนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และการใช้สื่อและการรับสื่อในงานการส่งเสริมการนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในสมมติฐานต่าง ๆ
 - 2.1. ค่า T-test ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มที่ระดับ 0.05
 - 2.2. ค่า F-test ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova) ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปที่ระดับ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้และการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น

4.1 การใช้สื่อในงานส่งเสริมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร แบ่งออกเป็น 3 ตอน

4.1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

4.1.2 สภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริม

การเกษตร

4.1.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเรื่องการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

4.2 การรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร แบ่งเป็น 3 ตอน

4.2.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

4.2.2 สภาพการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

4.2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเรื่องการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของ

เกษตรกรซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการใช้และการรับสื่อในการ

ส่งเสริมการเกษตร

4.1 การใช้สื่อในงานส่งเสริมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

จากการศึกษาการใช้สื่อในงานส่งเสริมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีผล ดังนี้

4.1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (N=117)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	47	40.2
หญิง	70	59.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(N=117)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	3	2.6
26 - 35 ปี	44	37.6
36 - 46 ปี	16	13.6
46 ปีขึ้นไป	54	46.2
Min = 25	Max = 59	Mean = 42.6
ระดับการศึกษา		
ปวศ.หรือเทียบเท่า	8	6.8
ปริญญาตรี	109	93.2
ตำแหน่งราชการ		
นักวิชาการส่งเสริมเกษตร	74	63.2
พนักงานการเกษตร	25	21.4
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	18	15.4
อายุการรับราชการ		
ต่ำกว่า 8 ปี	59	50.4
8 - 14 ปี	4	3.4
15 - 21 ปี	4	3.4
22 - 29 ปี	29	24.8
29 ปีขึ้นไป	21	18.0
Min = 1	Max = 32	Mean = 14.57
ระดับการทำงาน		
3	58	50.7
4	4	3.5
6	9	7.8
7	7	6.1
ชำนาญการ	36	31.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(N=117)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
<u>พื้นที่ที่รับผิดชอบ</u>		
1 ตำบล	4	3.4
2 ตำบล	36	30.8
3 ตำบล	58	49.6
4 ตำบล	19	16.2
<u>การได้รับการฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงานในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา</u>		
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม	83	70.9
เคยได้รับการฝึกอบรม	34	29.1
รับการฝึกอบรม 1 ครั้ง	20	17.2
รับการฝึกอบรม 4 ครั้ง	14	11.9
Min = 0	Max = 4	Mean = 0.34

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.8 เป็นหญิงและร้อยละ 40.2 เป็นชาย ร้อยละ 46.2 มีอายุ 46 ปีขึ้นไป ร้อยละ 37.6 มีอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 13.6 มีอายุ 36-46 ปี ร้อยละ 2.6 มีอายุต่ำกว่า 26 ปี ร้อยละ 93.2 จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 6.8 จบระดับปวส. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 63.2 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 21.4 เป็นพนักงาน การเกษตร ร้อยละ 15.4 เป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ร้อยละ 54.0 มีอายุราชการ ต่ำกว่า 8 ปี ร้อยละ 24.8 มีอายุราชการ 22-29 ปี ร้อยละ 18.0 มีอายุราชการ 29 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.4 มีอายุราชการ 8-14 ปี และ 15-21 ปี ร้อยละ 50.7 ระดับการทำงานอยู่ในระดับ 3 ร้อยละ 31.8 ระดับการทำงานอยู่ในระดับ ชำนาญการ ร้อยละ 7.8 ระดับการทำงานอยู่ในระดับ 6 และ ร้อยละ 3.5 ระดับการทำงานอยู่ในระดับ 4 ร้อยละ 49.6 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 3 ตำบล ร้อยละ 30.8 รับผิดชอบ 2 ตำบล ร้อยละ 16.2 รับผิดชอบ 4 ตำบล ร้อยละ 3.4 รับผิดชอบ 1 ตำบล ร้อยละ 70.9 ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม /สัมมนา/ดูงานในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา โดยนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับการอบรม/สัมมนา/ดูงานในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 29.1 ได้รับการอบรม 1 ครั้ง ร้อยละ 17.2 และ ได้รับการอบรม 4 ครั้ง ร้อยละ 11.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 สภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 4.2 หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (N=117)

หลักเกณฑ์ในการเลือกสื่อ	ระดับการเลือก		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. เหมาะสมกับความรู้ประสบการณ์ของกลุ่มเป้าหมาย	3.65	0.69	มาก
2. ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	3.59	0.85	มาก
3. มีความสะดวกและรวดเร็วในการส่งข้อมูลข่าวสาร	3.66	0.80	มาก
4. อยู่ในสภาพพร้อมใช้สะดวก ในการเคลื่อนย้าย ติดตั้ง และใช้งานง่าย	3.27	0.88	ปานกลาง
5. ประหยัดและหาง่ายในท้องถิ่น	3.49	0.89	มาก
6. สามารถเผยแพร่ถึงกลุ่มเป้าหมายได้จำนวนมาก	3.59	1.03	มาก
7. มีประสิทธิภาพในการใช้งานสูง	3.44	0.96	มาก
8. มีความคงทนถาวร	3.26	1.01	ปานกลาง
9. มีความทันสมัย น่าสนใจ	3.39	1.09	มาก
รวม	3.49	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักวิชาการส่งเสริมการเกษตรใช้หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.49 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าหลักเกณฑ์ที่ใช้เลือกสื่อในการส่งเสริมการเกษตรเพราะมีความสะดวกรวดเร็วในการส่งข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.66 รองลงมาได้แก่ความเหมาะสมกับความรู้ประสบการณ์ของกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ย 3.65 อยู่ในระดับมาก ส่วน อยู่ในสภาพพร้อมใช้ สะดวกในการเคลื่อนย้าย ติดตั้ง และใช้งาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.27 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.3 ระดับสภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร (N=117)

ชนิดของสื่อ	สภาพการใช้สื่อ			
	ไม่ใช้สื่อ	การใช้สื่อ	SD	แปลผล
1. เอกสารวิชาการ	0.0	3.82	0.95	มาก
2. เอกสารคู่มือ	0.0	3.71	0.93	มาก
3. เอกสารคำแนะนำ	0.0	3.76	0.88	มาก
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ	3.4	3.29	1.27	มาก
5. หนังสือพิมพ์กำแพง	30.8	1.12	1.43	น้อย
6. โปสเตอร์	3.4	2.65	1.05	ปานกลาง
7. วารสาร	0.0	2.76	1.04	ปานกลาง
8. จดหมายข่าว	4.3	2.71	1.12	ปานกลาง
9. บทความ	0.0	2.24	0.95	น้อย
10. ภาพถ่าย	6.8	2.41	1.15	ปานกลาง
11. ภาพนิ่งประกอบคำ บรรยาย	17.1	1.88	1.35	น้อย
12. ภาพพิมพ์	27.4	1.18	1.38	น้อย
13. ภาพพลิก	17.1	1.47	1.25	น้อย
14. แผ่นใส	34.2	.76	1.27	น้อยที่สุด
15. ภาพสไลด์	23.9	1.24	1.54	น้อย
16. ภาพสไลด์ประกอบ เสียงบรรยาย	27.4	1.06	1.47	น้อยที่สุด
17. เทปเสียง	27.4	1.06	2.38	น้อย
18. วิดีเทป	23.9	1.29	1.46	น้อยที่สุด
19. ภาพยนตร์	34.2	.71	1.61	น้อย
20. ตัวอย่างของจริง	13.7	2.41	1.45	ปานกลาง
21. หุ่นจำลอง	27.4	1.59	1.64	น้อย
22. นิทรรศการ	14.5	2.71	1.55	ปานกลาง
23. แพลงสาริต	3.4	3.18	1.24	ปานกลาง
24. หอกระจายข่าว	3.4	3.35	1.33	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(N=117)

ชนิดของสื่อ	สภาพการใช้สื่อ			
	ไม่ใช้สื่อ	การใช้สื่อ	SD	แปลผล
25. รายการวิทยุกระจายข่าว	27.4	2.53	1.47	ปานกลาง
26. การฝึกอบรมการ ออกแบบสื่อ	17.1	1.53	1.43	น้อย
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ	17.1	1.65	1.34	น้อย
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ	17.1	1.76	1.28	น้อย
29. การดูงาน	6.8	2.65	1.15	ปานกลาง
30. กระบวนการกลุ่ม	3.4	3.59	1.01	มาก
31. การระดมความคิด	3.4	3.41	1.06	มาก
32. การมีส่วนร่วม	3.4	3.71	1.08	มาก
รวม	13.7	2.66	0.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่านักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีระดับสภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับสภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร เลือกใช้สื่อเอกสารวิชาการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.82 รองลงมาได้แก่เลือกใช้สื่อเอกสารแนะนำมีค่าเฉลี่ย 3.76 อยู่ในระดับมาก ส่วน เลือกใช้สื่อภาพยนตร์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 0.71 อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.4 ความถี่ที่ใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร

(N=117)

ชนิดของสื่อ	ความถี่ในการใช้สื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. เอกสารวิชาการ	3.89	0.91	มาก
2. เอกสารคู่มือ	3.52	1.00	มาก
3. เอกสารคำแนะนำ	3.56	1.13	มาก
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ	3.34	1.24	ปานกลาง
5. หนังสือพิมพ์กำแพง	2.38	1.45	น้อย
6. โปสเตอร์	2.45	1.24	น้อย
7. วารสาร	2.72	1.29	ปานกลาง
8. จดหมายข่าว	3.21	1.23	ปานกลาง
9. บทความ	2.95	1.18	ปานกลาง
10. ภาพถ่าย	2.94	1.37	ปานกลาง
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย	2.58	1.29	น้อย
12. ภาพพิมพ์	1.93	0.94	น้อย
13. ภาพพลิก	2.16	0.98	น้อย
14. แผ่นใส	1.90	1.06	น้อย
15. ภาพสไลด์	1.92	1.16	น้อย
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย	1.82	1.06	น้อย
17. เทปเสียง	2.04	1.20	น้อย
18. วิดีโอเทป	2.04	0.98	น้อย
19. ภาพยนตร์	1.87	1.15	น้อย
20. ตัวอย่างของจริง	2.48	1.34	น้อย
21. หุ่นจำลอง	2.39	1.41	น้อย
22. นิทรรศการ	3.07	1.14	ปานกลาง
23. แปลงสาธิต	2.91	1.23	ปานกลาง
24. หอกระจายข่าว	3.32	1.22	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	ความถี่ในการใช้สื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
25. รายการวิทยุกระจายข่าว	2.83	1.37	ปานกลาง
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ	2.21	1.21	น้อย
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ	1.91	0.94	น้อย
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ	1.84	0.97	น้อย
29. การดูงาน	2.04	1.20	น้อย
30. กระบวนการกลุ่ม	2.91	1.16	ปานกลาง
31. การระดมความคิด	3.19	1.19	ปานกลาง
32. การมีส่วนร่วม	3.24	1.09	ปานกลาง
รวม	2.59	0.62	น้อย

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีความถี่ที่ใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย 2.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความถี่ที่ใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร เลือกใช้สื่อเอกสารวิชาการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.89 รองลงมาได้แก่เลือกใช้สื่อเอกสารแนะนำมีค่าเฉลี่ย 3.56 อยู่ในระดับมาก ส่วนเลือกใช้สื่อภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 1.82 อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.5. จุดมุ่งหมายในการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริม

ชนิดของสื่อ	จุดมุ่งหมายในการใช้สื่อ		
	เพื่อประชาสัมพันธ์	เพื่อให้ความรู้ทางวิชาการ	ทั้งสองอย่าง
1. เอกสารวิชาการ	8 (6.8)	20 (17.1)	89 (76.1)
2. เอกสารคู่มือ	1 (0.9)	52 (44.4)	64 (54.7)
3. เอกสาร คำแนะนำ	20 (17.1)	16 (13.7)	81 (69.2)
4. แผ่นปลิว/แผ่น พับ	12 (10.3)	24 (20.5)	81 (69.2)
5. หนังสือพิมพ์ กำแพง	44 (37.6)	4 (3.4)	69 (59.0)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	จุดมุ่งหมายในการใช้สื่อ		
	เพื่อประชาสัมพันธ์	เพื่อให้ความรู้ทางวิชาการ	ทั้งสองอย่าง
6. โปสเตอร์	32 (27.4)	16 (13.7)	69 (59.0)
7. วารสาร	24 (20.5)	20 (17.1)	73 (62.4)
8. จดหมายข่าว	24 (20.5)	31 (26.5)	62 (53.0)
9. บทความ	36 (27.4)	16 (13.7)	65 (55.6)
10. ภาพถ่าย	40 (34.2)	8 (6.8)	69 (59.0)
11. ภาพนิ่งประกอบ คำบรรยาย	36 (27.4)	16 (13.7)	65 (59.0)
12. ภาพพิมพ์	20 (17.1)	28 (23.9)	69 (59.0)
13. ภาพพลิก	16 (13.7)	31 (26.5)	70 (59.8)
14. แผ่นใส	12 (10.3)	43 (36.8)	62 (53.0)
15. ภาพสไลด์	4 (3.4)	58 (49.6)	55 (47.0)
16. ภาพสไลด์ ประกอบเสียง	12 (10.3)	53 (45.3)	52 (44.4)
17. เทปเสียง	32 (27.4)	34 (29.1)	51 (43.6)
18. วีดิเทป	28 (23.9)	34 (29.1)	55 (47.0)
19. ภาพยนตร์	32 (27.4)	15 (12.8)	70 (59.8)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	จุดมุ่งหมายในการใช้สื่อ		
	เพื่อประชาสัมพันธ์	เพื่อให้ความรู้ทางวิชาการ	ทั้งสองอย่าง
20. ตัวอย่างของจริง	0 (0.0)	36 (30.8)	81 (69.2)
21. หุ่นจำลอง	32 (27.4)	28 (23.9)	57 (48.7)
22. นิทรรศการ	4 (3.4)	48 (41.0)	65 (55.6)
23. แพลงสาธิต	16 (13.7)	36 (30.8)	65 (55.6)
24. หอกระจายข่าว	32 (27.4)	20 (17.1)	65 (55.6)
25. รายการวิทยุ กระจายข่าว	24 (20.5)	19 (16.2)	74 (63.2)
26. การฝึกอบรมการ ออกแบบสื่อ	12 (10.3)	35 (29.9)	70 (59.8)
27. การฝึกอบรม การผลิตสื่อ	4 (3.4)	36 (30.8)	77 (65.8)
28. การฝึกอบรม การใช้สื่อ	16 (13.7)	36 (30.8)	65 (55.6)
29. การดูงาน	0 (0.0)	48 (41.0)	69 (59.0)
30. กระบวนการ กลุ่ม	8 (6.8)	52 (44.4)	57 (48.7)
31. การระดม ความคิด	0 (0.0)	52 (44.4)	65 (55.6)
32. การมีส่วนร่วม	0 (0.0)	48 (41.0)	69 (59.0)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.5 พบว่าในการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริม ใช้สื่อทุกประเภท โดยมีจุดมุ่งหมายทั้งสองอย่างคือเพื่อประชาสัมพันธ์ และเพื่อให้ความรู้ทางวิชาการ โดยสื่อเอกสารวิชาการใช้มากที่สุด ร้อยละ 76.1 รองลงมาคือ เอกสารคำแนะนำ ร้อยละ 69.2 ส่วน เทปเสียง 43.6 น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แหล่งหรือวิธีการของสื่อที่นำมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตร

ชนิดของสื่อ	แหล่ง/วิธีการที่ได้มาของสื่อ								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. เอกสารวิชาการ	24(20.5)	85(72.6)	4(3.4)	0(0.0)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
2. เอกสารคู่มือ	8(6.8)	85(72.6)	20(17.1)	0(0.0)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
3. เอกสารคำแนะนำ	24(20.5)	77(65.8)	12(10.3)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ	53(45.3)	52(44.4)	8(6.8)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
5. หนังสือพิมพ์กีฬาแพง	49(41.9)	40(34.2)	20(17.1)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	8(6.8)	0(0.0)
6. โปสเตอร์	16(13.7)	85(72.6)	0(0.0)	4(3.4)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	8(6.8)	0(0.0)
7. วารสาร	16(13.7)	77(65.8)	24(20.5)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
8. จดหมายข่าว	24(20.5)	65(55.6)	28(23.9)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
9. บทความ	35(29.9)	50(42.7)	28(23.9)	0(0.0)	0(0.0)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
10. ภาพถ่าย	34(36.8)	42(35.9)	20(17.1)	4(3.4)	8(6.8)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย	34(36.8)	63(53.8)	8(6.8)	4(3.4)	8(6.8)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
12. ภาพพิมพ์	43(36.8)	31(26.5)	15(12.8)	0(0.0)	8(6.8)	20(17.1)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
13. ภาพพลิก	30(25.6)	43(36.8)	24(20.5)	8(6.8)	12(10.3)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	แหล่ง/วิธีการที่ได้มาของสื่อ								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
14. แผ่นใส	35(29.9)	50(42.7)	8(6.8)	4(3.4)	16(13.7)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
15. ภาพสไลด์	47(40.2)	47(40.2)	11(9.4)	4(3.4)	8(6.8)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย	23(19.7)	67(57.3)	3(2.6)	4(3.4)	16(13.7)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
17. เทปเสียง	31(26.5)	62(53.0)	20(17.1)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
18. วีดิเทป	23(19.7)	66(56.4)	16(13.7)	8(6.8)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
19. ภาพยนตร์	47(40.2)	51(43.6)	7(6.0)	4(3.4)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	4(3.4)	0(0.0)
20. ตัวอย่างของจริง	34(29.1)	67(57.3)	8(6.8)	0(0.0)	8(6.8)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
21. หุ่นจำลอง	39(33.3)	54(46.2)	12(10.3)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	12(10.3)	0(0.0)
22. นิทรรศการ	55(47.0)	46(39.3)	8(6.8)	0(0.0)	8(6.8)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
23. แพลงสถิติ	47(40.2)	50(42.7)	4(3.4)	4(3.4)	8(6.8)	0(0.0)	0(0.0)	4(3.4)	0(0.0)
24. หอกระจำข่าว	31(26.5)	30(25.6)	20(17.1)	0(0.0)	12(10.3)	0(0.0)	0(0.0)	24(20.5)	0(0.0)
25. รายการวิทยุกระจายข่าว	23(19.7)	46(39.3)	16(13.7)	0(0.0)	12(10.3)	0(0.0)	0(0.0)	20(17.1)	0(0.0)
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ	28(23.9)	65(55.6)	12(10.3)	4(3.4)	0(0.0)	8(6.8)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ	24(20.5)	61(52.1)	12(10.3)	16(13.7)	0(0.0)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ	26(22.2)	71(60.7)	8(6.8)	8(6.8)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	แหล่ง/วิธีการที่ได้มาของสื่อ								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
29. การดูงาน	46(39.3)	39(33.3)	28(23.9)	0(0.0)	0(0.0)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
30. กระบวนการกลุ่ม	41(35.5)	56(47.9)	12(10.3)	0(0.0)	8(6.8)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
31. การระดมความคิด	49(41.9)	56(47.9)	8(6.8)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)
32. การมีส่วนร่วม	54(46.2)	40(34.2)	16(13.7)	3(2.6)	0(0.0)	0(0.0)	4(3.4)	0(0.0)	0(0.0)

*หมายเหตุตอบได้หลายข้อ

แหล่งหรือวิธีการ ได้มาของสื่อในการส่งเสริมการเกษตร

- 1 หมายถึงผลิตขึ้นใช้เอง
- 2 หมายถึง ได้รับจากต้นสังกัด
- 3 หมายถึง ได้รับจากหน่วยงานอื่น
- 4 หมายถึง ยืมจากต้นสังกัด
- 5 หมายถึง ยืมจากหน่วยงานอื่น
- 6 หมายถึงเช่าจากหน่วยงานอื่น
- 7 หมายถึงจ้างหน่วยงานอื่นผลิต
- 8 หมายถึงเกษตรกร/ผู้นำท้องถิ่นจัดทำ
- 9 หมายถึงอื่นๆ

จากตารางที่ 4.6 สื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตรพบว่าแหล่งและวิธีการที่ได้มาจากต้นสังกัด ได้แก่ เอกสารวิทยาร้อยละ 72.6 เอกสารคู่มือร้อยละ 72.6 เอกสารคำแนะนำร้อยละ 65.8 โปสเตอร์ร้อยละ 72.6 วารสารร้อยละ 65.8 จดหมายข่าวร้อยละ 55.6 บทความร้อยละ 42.7 ภาพถ่ายร้อยละ 35.9 ภาพนิ่งประกอบคำบรรยายร้อยละ 53.8 ภาพเทลิทวิชั่นร้อยละ 42.7 ภาพสไลด์ร้อยละ 40.2 ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยายร้อยละ 57.3 เทปเสียงร้อยละ 53.0 วีดิเทปร้อยละ 56.4 ภาพยนตร์ร้อยละ 43.6 ตัวอย่างของจริงร้อยละ 57.3 ทุนจำลองร้อยละ 46.2 แปลงสาธิตร้อยละ 42.7 หอกระจายข่าวร้อยละ 25.6 วิทยุกระจายเสียงร้อยละ 39.3 การฝึกอบรมการผลิตสื่อร้อยละ 52.1 การฝึกอบรมการออกแบบสื่อร้อยละ 55.6 การฝึกอบรมการใช้สื่อร้อยละ 60.7 กระบวนการกลุ่มร้อยละ 47.9 การระดมความคิดร้อยละ 47.9 ส่วนมาจากผลิตขึ้นเอง ได้แก่ แผ่นปลิว/แผ่นพับ ร้อยละ 45.3 หนังสือพิมพ์กำแพงร้อยละ 41.9 ภาพพิมพ์ร้อยละ 36.8 ภาพสไลด์ร้อยละ 40.2 นิทรรศการร้อยละ 47.0 การดูงานร้อยละ 39.3 การมีส่วนร่วมร้อยละ 46.2

ตารางที่ 4.7 ความต้องการในการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (N=117)

ชนิดของสื่อ	ระดับความต้องการการใช้สื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. เอกสารวิชาการ	4.38	0.72	มากที่สุด
2. เอกสารคู่มือ	4.39	0.76	มากที่สุด
3. เอกสารคำแนะนำ	4.26	0.82	มากที่สุด
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ	3.93	1.01	มาก
5. หนังสือพิมพ์กำแพง	2.64	1.43	ปานกลาง
6. โปสเตอร์	3.15	1.16	ปานกลาง
7. วารสาร	3.56	1.00	มาก
8. จดหมายข่าว	3.59	1.13	มาก
9. บทความ	3.41	1.23	มาก
10. ภาพถ่าย	3.16	1.47	ปานกลาง
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย	3.19	1.40	ปานกลาง
12. ภาพพิมพ์	2.88	1.27	ปานกลาง
13. ภาพพลิก	2.84	1.38	ปานกลาง
14. แผ่นใส	2.50	1.48	น้อย
15. ภาพสไลด์	2.53	1.26	น้อย
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย	3.08	1.56	ปานกลาง
17. เทปเสียง	2.90	1.19	ปานกลาง
18. วีดีเทป	2.93	1.21	ปานกลาง
19. ภาพยนตร์	2.74	1.49	ปานกลาง
20. ตัวอย่างของจริง	3.70	1.21	มาก
21. หุ่นจำลอง	2.86	1.47	ปานกลาง
22. นิทรรศการ	3.71	1.16	มาก
23. แปลงสาธิต	3.91	1.12	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(N=117)

ชนิดของสื่อ	ระดับความต้องการการใช้สื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
24. หอกระจายข่าว	3.87	0.97	มาก
25. รายการวิทยุกระจายข่าว	3.32	1.21	ปานกลาง
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ	2.98	1.15	ปานกลาง
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ	2.99	1.19	ปานกลาง
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ	3.03	1.14	ปานกลาง
29. การดูงาน	3.63	1.04	มาก
30. กระบวนการกลุ่ม	3.61	1.01	มาก
31. การระดมความคิด	3.63	1.10	มาก
32. การมีส่วนร่วม	3.39	1.25	ปานกลาง
รวม	3.32	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่านักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ต้องการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการใช้สื่อเอกสารคู่มือ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.39 รองลงมาต้องการใช้สื่อเอกสารวิชาการมีค่าเฉลี่ย 4.38 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน ต้องการใช้สื่อแผ่นใส มีค่าน้อยที่สุด 2.50 อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.8 ความต้องการที่จะขอรับบริการเกี่ยวกับการนำสื่อชนิดต่าง ๆ มาใช้ในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร

(N=117)

ความต้องการขอรับบริการในการนำสื่อมาใช้	ระดับความต้องการการใช้สื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์	3.88	0.83	มาก
1. ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการผลิตสื่อ	3.99	0.97	มาก
2. ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สื่อ	3.79	1.06	มาก
3. คำแนะนำในการเลือกและการใช้สื่อ	3.78	0.98	มาก
4. บุคลากรสำหรับช่วยเหลือในการผลิตหรือการใช้สื่อบางชนิด	3.76	1.10	มาก
5. คู่มือหรือเอกสารประกอบการใช้สื่อทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน	3.67	1.15	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

(N=117)

ความต้องการขอรับบริการในการนำสื่อมาใช้	ระดับความต้องการการใช้สื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
6. การประสานงานเพื่อติดต่อขอขยืมสื่อจากกรมส่งเสริมการเกษตรหรือหน่วยงานอื่น	3.74	1.12	มาก
7. ทำเนียบสื่อภายในหน่วยงาน เพื่อประกอบการพิจารณาเลือกใช้สื่อตามต้องการ	3.47	1.14	มาก
8. ทำเนียบสื่อมวลชน	3.88	0.54	มาก
รวม	3.35	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่านักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีความต้องการที่จะขอรับบริการเกี่ยวกับการนำสื่อชนิดต่าง ๆ มาใช้ในการส่งเสริมการเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความต้องการที่จะขอรับบริการเกี่ยวกับการนำสื่อชนิดต่าง ๆ มาใช้ในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร เพื่อต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 4.38 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ต้องการทำเนียบสื่อภายในหน่วยงานเพื่อประกอบการพิจารณาเลือกใช้สื่อตามต้องการ มีค่าเฉลี่ยปานกลาง 4.26 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทำเนียบสื่อภายในหน่วยงาน เพื่อประกอบการพิจารณาเลือกใช้สื่อตามต้องการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 ปัญหาการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 4.9 ปัญหาการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร(N=117)

ชนิดสื่อ	ระดับของปัญหา		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ไม่ทราบแหล่งที่จะจัดหาสื่อตามที่ต้องการได้	3.04	0.96	ปานกลาง
2. ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อ	4.34	0.88	มากที่สุด
3. ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนในการใช้สื่อ	3.21	1.15	ปานกลาง
4. สถานที่ไม่เหมาะสมในการใช้สื่อ	2.91	0.80	ปานกลาง
5. ไม่สะดวกในการนำสื่อติดตัวไปใช้ในขณะปฏิบัติงาน	2.73	1.00	ปานกลาง
6. กลุ่มเป้าหมายไม่ให้ความสนใจ	2.47	1.02	น้อย
7. สื่อมีเนื้อหาไม่ตรงกับประเด็นการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร	2.54	0.98	น้อย
8. สื่อมีเนื้อหาไม่ทันสมัย	2.79	0.99	ปานกลาง
9. มีสื่อในการเลือกใช้น้อย	3.27	1.01	ปานกลาง
10. ไม่มีเวลาเตรียมในการใช้สื่อ	2.90	0.88	ปานกลาง
11. ขาดผู้แนะนำในการใช้สื่อ	2.93	1.08	ปานกลาง
12. ขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อ	2.90	1.02	ปานกลาง
13. เวลาในการใช้สื่อไม่เหมาะสม	2.93	0.86	ปานกลาง
14. ไม่มั่นใจว่าสื่อจะช่วยให้งานส่งเสริมการเกษตรบังเกิดผลขึ้นดีกว่าการไม่ใช้สื่อ	2.81	1.04	ปานกลาง
15. ขาดเทคนิคกลยุทธ์ในการใช้สื่อ	3.07	0.98	ปานกลาง
รวม	2.78	0.55	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่านักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มีปัญหาการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.34 รองลงมา ได้แก่ ปัญหาในด้านมีสื่อในการเลือกใช้น้อย มีค่าเฉลี่ย 3.27 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน กลุ่มเป้าหมายไม่ให้ความสนใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2.47 อยู่ในระดับมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำมาใช้

4.2 แบบสอบถามการรับสื่อของเกษตรกร แบ่งเป็น 3 ตอน

4.2.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตารางที่ 4.10 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร (n=396)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	306	77.3
หญิง	90	22.7
อายุ		
ต่ำกว่า 29 ปี	61	15.4
29 - 39 ปี	30	7.6
40 - 50 ปี	153	38.6
50 ปีขึ้นไป	152	38.3
Min = 28	Max = 70	Mean = 47.97
สถานภาพ		
โสด	15	3.8
แต่งงานแล้ว	336	84.8
ม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	45	11.4
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	275	69.4
มัธยมศึกษา	61	15.4
ปริญญาตรี	60	15.2
สถานภาพทางสังคม		
ไม่มีสถานภาพทางสังคม	289	73.0
มีสถานภาพทางสังคม	107	27.0
กรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี	30	7.6
กรรมการหมู่บ้าน	15	3.8
ผู้ใหญ่บ้าน	16	4.0
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	15	3.8
อบต.	21	5.3
สมาชิก อบต.	10	2.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(n=396)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	289	73.0
เป็นสมาชิกกลุ่ม	107	27.0
กลุ่มเกษตรกร	30	7.6
กลุ่มแม่บ้าน	15	3.8
กลุ่ม รกส.	16	4.0
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	15	3.8
กลุ่มศูนย์ข้าวชุมชน	21	5.3
กลุ่มส่งเสริมการเกษตร	10	2.5
จำนวนเนื้อที่ถือครองที่ดินทั้งหมด(ไร่)		
ต่ำกว่า 41	124	31.3
41-60	166	41.9
61-80	75	18.9
81-100	5	1.3
มากกว่า 100	26	6.6
Min = 30	Max = 120	Mean = 58.27
เนื้อที่ทำการเกษตร		
ต่ำกว่า 41	124	31.3
41-60	166	41.9
61-80	75	18.9
81-100	5	1.3
101-120	5	1.3
มากกว่า 120	21	5.3
Min = 20	Max = 125	Mean = 56.04

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(n=396)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
อาชีพหลัก(ทำนา)	396	100.0
ไม่ได้ทำอาชีพรอง	321	81.1
ค้าขาย	15	3.8
รับจ้างทั่วไป	30	7.6
เลี้ยงสัตว์	30	7.6
รายได้จากอาชีพหลัก (บาท/คน/ปี)		
น้อยกว่า100,001	153	38.6
100,001 - 300,000	61	15.4
300,001 - 500,000	75	18.9
500,001 - 700,000	76	19.3
มากกว่า 700,000	31	7.8
Min = 31,500	Max = 800,000	Mean 330,803
รายได้จากอาชีพรอง(บาท/คน/ปี)		
ไม่ได้ทำอาชีพรอง	321	81.1
น้อยกว่า100,001	31	7.8
100,001 - 200,000	6	1.5
200,001 - 300,000	4	1.0
300,001 - 400,000	4	1.0
มากกว่า400,000	30	7.6
Min = 30,000	Max = 500,000	Mean = 47,247.47

จากตารางที่ 4.10 พบว่า เกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.3 เป็นชายและร้อยละ 22.7 เป็นหญิง ร้อยละ 38.6 มีอายุ 40-50 ปี รองลงมาร้อยละ 38.3 มีอายุ 51ปีขึ้นไป ร้อยละ 7.6 มีอายุ 29-39 ปี ร้อยละ 2.6 มีอายุต่ำกว่า29 ปี อายุน้อยสุด 28 ปี อายุมากที่สุด 70 ปี ร้อยละ 84.8 แต่งงานแล้ว ร้อยละ 11.4 ม่าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ ร้อยละ 3.8 โสด ร้อยละ 69.4 จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 15.4 จบระดับมัธยมศึกษา และร้อยละ 15.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 73.0 ไม่มีสถานภาพทางสังคม และร้อยละ 27.0 มีสถานภาพทางสังคม ร้อยละ 73.0 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 27.0 เป็นสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 31.3 มีเนื้อที่ถือครองที่ดิน ต่ำกว่า 41 ไร่ ร้อยละ 41.9 มีเนื้อที่ถือครองที่ดิน ระหว่าง 41-60 ไร่ ร้อยละ 18.9 มีเนื้อที่ถือครองที่ดินระหว่าง 61-80 เอเคอร์นี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไร่ และร้อยละ 1.3 มีเนื้อที่ถือครองระหว่าง 81-100 ไร่ และร้อยละ 6.6 มีเนื้อที่ถือครองที่ดินมากกว่า 100 ไร่ เนื้อที่ถือครองที่ดินต่ำสุด 30ไร่ สูงสุด 120 ไร่ ร้อยละ 31.3 มีเนื้อที่ทำการเกษตรต่ำกว่า 41 ไร่ ร้อยละ 41.9 มีเนื้อที่ทำการเกษตร ระหว่าง 41-60 ไร่ ร้อยละ 18.9 มีเนื้อที่ทำการเกษตร ระหว่าง 61-80 ไร่ และร้อยละ 1.3 มีเนื้อที่ทำการเกษตร ระหว่าง 81-100 ไร่ ร้อยละ 1.3 มีเนื้อที่ทำการเกษตร ระหว่าง 101-120 ไร่ และร้อยละ 5.3 มีเนื้อที่ถือครองที่ดินมากกว่า 120 ไร่ เนื้อที่ถือครองที่ดินต่ำสุด 20ไร่ สูงสุด 125 ไร่ อาชีพหลัก ร้อยละ 100.0 ทำนาเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 81.1 ไม่ได้ทำอาชีพรอง ร้อยละ 3.8 ค้าขายเป็นอาชีพรอง ร้อยละ 7.6 รับจ้างทั่วไป และเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรอง รายได้จากอาชีพหลัก ร้อยละ 38.6 มีรายได้จากอาชีพหลักน้อยกว่า 100,001บาท ต่อรายต่อปี ร้อยละ 15.4 มีรายได้ ระหว่าง 100,001 - 300,000 บาทต่อรายต่อปี ร้อยละ 18.9 มีรายได้ระหว่าง 300,001 - 500,000 บาท ต่อรายต่อปี ร้อยละ 19.3 มีรายได้ระหว่าง 500,001 - 700,000บาทต่อรายต่อปี ร้อยละ 7.8 มีรายได้มากกว่า 700,000 ต่อรายต่อปี โดยมีรายได้ จากอาชีพหลักเฉลี่ย 330,803.0 บาทต่อรายต่อปี ต่ำสุด 31,500 บาทต่อรายต่อปี สูงสุด 800,000 บาทต่อรายต่อปี รายได้จากอาชีพรอง ร้อยละ 81.1ไม่ได้ทำอาชีพรอง ร้อยละ 7.8 มีรายได้ น้อยกว่า 100,000 บาทต่อรายต่อปี ร้อยละ 1.5 มีรายได้ระหว่าง 100,001 - 200,000 บาทต่อรายต่อปี ร้อยละ 1.0 มีรายได้ระหว่าง 200,001 - 400,000บาทต่อรายต่อปี โดยมีรายได้ในภาคเกษตรเฉลี่ย 47,247.47 บาทต่อรายต่อปี ต่ำสุด 30,000 บาทต่อรายต่อปี สูงสุด 500,000 บาทต่อรายต่อปี

4.2.2 สภาพการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานที่ในการรับสื่อที่มีในระดับชุมชน (n=396)

ชนิดสื่อ	จำนวนเกษตรกร	
	จำนวน	ร้อยละ
1.หอกระจายข่าว	169	42.7
2.ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	76	19.2
3.ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน	31	7.8
4.ผู้นำเกษตรกรในหมู่บ้าน	304	76.8
5.จุดถ่ายทอดถ่ายทอดเทคโนโลยี	228	57.6
6.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	168	42.4

*หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.11 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยารับข่าวสารในการส่งเสริมการเกษตรจากผู้นำเกษตรกรในหมู่บ้านมากที่สุด ร้อยละ 76.8 รองลงมาคือ จุดถ่ายทอดเทคโนโลยี ร้อยละ 57.6 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ร้อยละ 42.4 ส่วนห้องสมุดประจำหมู่บ้านน้อยที่สุด ร้อยละ 7.8

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามจำแนกตามสถานที่ในการรับสื่อที่มีในระดับครอบครัว (n=396)

ชนิดสื่อ	จำนวนเกษตรกรที่มีสื่อในระดับครอบครัว	
	จำนวน	ร้อยละ
1.โทรทัศน์	138	34.8
2.วิทยุ	396	100
3.หนังสือพิมพ์	334	84.3
4.นิตยสาร/วารสาร	229	57.8
5.เอกสารวิชาการทางการเกษตร	167	42.2
6.อินเทอร์เน็ต	243	61.4
รวม	1,507	380.5

*หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.12 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยารับข่าวสารในการส่งเสริมการเกษตรจากวิทยุ มากที่สุด ร้อยละ 100.0 รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 84.3 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 61.4 ส่วนโทรทัศน์ น้อยที่สุด ร้อยละ 34.8

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามจุดมุ่งหมายในการรับสื่อ (n=396)

จุดมุ่งหมาย	จำนวนเกษตรกร	
	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อต้องการรับข่าวสารทั่วไป	31	7.9
เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ	334	84.3
เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับอาชีพ	31	7.8
รวม	396	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้โดยไม่ขออนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.13 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจุดมุ่งหมายในการรับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มากที่สุด ร้อยละ 84.3 รองลงมาคือ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ต้องการรับข่าวสารทั่วไป ร้อยละ 7.8 ส่วนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับอาชีพน้อยที่สุด ร้อยละ 7.8

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามการได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในรอบปี (n=396)

ในรอบปี	จำนวนเกษตรกร	
	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยได้รับ	62	15.7
3-4 ครั้ง/เดือน	303	76.5
1-2 ครั้ง/เดือน	31	7.8
4-6 ครั้ง/ปี	-	-
1 ครั้ง/ปี	-	-
รวม	396	100.0

จากตารางที่ 4.14 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามี ความถี่ในการได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในรอบปี ที่ผ่านมา 3-4 ครั้ง/เดือนมากที่สุด ร้อยละ 76.5 ไม่เคยได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 15.7 ส่วนรับข่าวสาร 1-2 ครั้ง/เดือนน้อยที่สุด ร้อยละ 7.8

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามการได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในรอบปี (n=396)

สถานที่	จำนวนเกษตรกร	
	จำนวน	ร้อยละ
บ้าน	154	38.9
หอประชุมประจำหมู่บ้าน	242	61.1
ร้านค้า	-	-
ในสวน/ไร่นา	-	-
รวม	396	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.15 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้รับข่าวสารจากหอประชุมประจำหมู่บ้าน 61.1 ได้รับข่าวสารจากบ้านของเกษตรกรเอง 38.9

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามการได้รับข่าวสารจากสื่อในการส่งเสริมการเกษตร (n=396)

ชนิดของสื่อ	ระดับการรับสื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. เอกสารวิชาการ	2.49	1.57	น้อย
2. เอกสารคู่มือ	3.14	1.58	ปานกลาง
3. เอกสารคำแนะนำ	2.91	1.10	ปานกลาง
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ	2.44	1.55	น้อย
5. หนังสือพิมพ์กำแพง	2.10	1.48	น้อย
6. โปสเตอร์	2.42	2.02	น้อย
7. วารสาร	2.93	1.74	ปานกลาง
8. จดหมายข่าว	2.81	1.41	ปานกลาง
9. บทความ	3.00	1.20	ปานกลาง
10. ภาพถ่าย	2.81	1.14	ปานกลาง
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย	2.19	1.33	น้อย
12. ภาพพิมพ์	2.35	0.88	น้อย
13. ภาพพลิก	2.27	1.27	น้อย
14. แผ่นใส	2.35	1.19	น้อย
15. ภาพสไลด์	2.00	1.07	น้อย
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียง	2.35	0.96	น้อย
17. เทปเสียง	2.39	1.21	น้อย
18. วีดีเทป	2.08	1.01	น้อย
19. ภาพยนตร์	2.23	0.99	น้อย
20. ตัวอย่างของจริง	2.93	1.28	ปานกลาง
21. หุ่นจำลอง	2.27	1.07	น้อย
22. นิทรรศการ	2.91	1.34	ปานกลาง
23. แพลงสาริต	3.04	1.41	ปานกลาง
24. หอกระจายข่าว	2.89	1.28	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(n=396)

ชนิดของสื่อ	ระดับการรับสื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
25. รายการวิทยุกระจายข่าว	2.55	0.93	น้อย
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ	2.54	1.15	น้อย
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ	2.31	1.08	น้อย
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ	2.70	0.86	ปานกลาง
29. การดูงาน	3.38	1.16	มาก
30. กระบวนการกลุ่ม	3.12	1.07	ปานกลาง
31. การระดมความคิด	2.77	1.01	ปานกลาง
32. การมีส่วนร่วม	3.34	0.97	ปานกลาง
รวม	2.62	0.53	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับข่าวสารในงานส่งเสริมการเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การได้รับข่าวสาร ในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร จากการดูงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.38 รองลงมา จากการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ย 3.34 อยู่ในระดับมาก ส่วนจากภาพสไลด์มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด 2.00 อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตาม ความรู้จากสื่อในการส่งเสริมการเกษตร (n=396)

ชนิดของสื่อ	ระดับการรับความรู้จากสื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. เอกสารวิชาการ	3.42	1.03	มาก
2. เอกสารคู่มือ	3.61	1.46	มาก
3. เอกสารคำแนะนำ	3.38	1.14	ปานกลาง
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ	2.99	1.49	ปานกลาง
5. หนังสือพิมพ์กำแพง	3.11	1.61	ปานกลาง
6. โปสเตอร์	3.14	1.47	ปานกลาง
7. วารสาร	3.41	1.60	มาก
8. จดหมายข่าว	3.37	1.11	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

(n=396)

ชนิดของสื่อ	ระดับการรับรู้จากสื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
9. บทความ	3.22	1.14	ปานกลาง
10. ภาพถ่าย	3.22	1.15	ปานกลาง
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย	2.83	1.15	ปานกลาง
12. ภาพพิมพ์	2.99	1.03	ปานกลาง
13. ภาพพลิก	3.10	1.12	ปานกลาง
14. แผ่นใส	2.50	1.12	น้อย
15. ภาพสไลด์	2.42	0.75	น้อย
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย	2.73	0.97	ปานกลาง
17. เทปเสียง	2.53	0.76	ปานกลาง
18. วีดิเทป	2.83	0.63	ปานกลาง
19. ภาพยนตร์	2.80	1.13	ปานกลาง
20. ตัวอย่างของจริง	3.18	1.00	ปานกลาง
21. หุ่นจำลอง	3.26	1.33	ปานกลาง
22. นิทรรศการ	3.15	1.19	ปานกลาง
23. แพลงสาธิต	3.50	0.86	มาก
24. หอกระจายข่าว	3.31	0.88	ปานกลาง
25. รายการวิทยุกระจายข่าว	3.04	0.60	ปานกลาง
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ	3.27	0.81	ปานกลาง
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ	3.07	0.59	ปานกลาง
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ	3.72	0.87	ปานกลาง
29. การดูงาน	3.23	0.81	ปานกลาง
30. กระบวนการกลุ่ม	3.34	0.70	ปานกลาง
31. การระดมความคิด	3.22	0.87	ปานกลาง
32. การมีส่วนร่วม	4.00	0.58	มาก
รวม	3.15	1.02	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.17 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การได้รับความรู้จากสื่อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การได้รับความรู้จากสื่อ ในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร จากการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.00 รองลงมา จากการฝึกอบรมการรับสื่อ มีค่าเฉลี่ย 3.72 อยู่ในระดับมาก ส่วนจากภาพสไลด์มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด 2.42 อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามการนำความรู้ที่ เกษตรกรได้รับจากสื่อในการส่งเสริมการเกษตรไปใช้ประโยชน์ (n=396)

ชนิดของสื่อ	ระดับความรู้ที่ได้นำไปใช้		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. เอกสารวิชาการ	3.96	0.87	มาก
2. เอกสารคู่มือ	3.88	0.76	มาก
3. เอกสารคำแนะนำ	3.65	0.80	มาก
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ	3.41	1.14	มาก
5. หนังสือพิมพ์กำแพง	3.53	1.27	มาก
6. โปสเตอร์	3.03	1.08	ปานกลาง
7. วารสาร	3.65	1.34	มาก
8. จดหมายข่าว	3.14	1.24	ปานกลาง
9. บทความ	3.38	1.16	ปานกลาง
10. ภาพถ่าย	3.15	1.14	ปานกลาง
11. ภาพหนึ่งประกอบคำบรรยาย	2.91	1.02	ปานกลาง
12. ภาพพิมพ์	2.84	0.99	ปานกลาง
13. ภาพพลิก	2.76	0.98	ปานกลาง
14. แผ่นใส	2.45	0.93	น้อย
15. ภาพสไลด์	2.73	0.74	ปานกลาง
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย	2.77	0.81	ปานกลาง
17. เทปเสียง	2.31	0.70	น้อย
18. วีดีโอเทป	2.18	0.66	น้อย
19. ภาพยนตร์	2.89	0.92	ปานกลาง
20. ตัวอย่างของจริง	3.07	0.89	ปานกลาง
21. หุ่นจำลอง	3.12	1.30	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

(n=396)

ชนิดของสื่อ	ระดับความรู้ที่ได้นำไปใช้		
	\bar{X}	SD	แปลผล
22. นิทรรศการ	3.65	1.21	มาก
23. แพลงสาธิต	3.54	1.20	มาก
24. หอกระจายข่าว	3.38	1.00	ปานกลาง
25. รายการวิทยุกระจายข่าว	3.19	0.74	ปานกลาง
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ	3.19	0.62	ปานกลาง
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ	3.43	0.83	มาก
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ	3.27	1.22	ปานกลาง
29. การดูงาน	3.38	0.90	ปานกลาง
30. กระบวนการกลุ่ม	3.01	1.07	ปานกลาง
31. การระดมความคิด	2.96	0.83	ปานกลาง
32. การมีส่วนร่วม	3.57	0.80	มาก
รวม	3.17	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.18 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นำความรู้ที่ได้รับจากสื่อในการส่งเสริมการเกษตรนำความรู้ไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการนำความรู้จากสื่อ เอกสารวิชาการไปใช้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.96 รองลงมา จากสื่อเอกสารคู่มือ มีค่าเฉลี่ย 3.88 อยู่ในระดับมาก ส่วนวีดิเทปมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2.18 อยู่ในระดับน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามสื่อที่เกษตรกรได้รับในการส่งเสริมการเกษตรแต่ละชนิดมีความน่าเชื่อถือเพียงใด (n=396)

ชนิดของสื่อ	ระดับความน่าเชื่อถือ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. เอกสารวิชาการ	3.85	0.82	มาก
2. เอกสารคู่มือ	3.85	0.60	มาก
3. เอกสารคำแนะนำ	3.78	0.53	มาก
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ	3.58	0.69	มาก
5. หนังสือพิมพ์คำแพง	3.85	0.74	มาก
6. โปสเตอร์	3.81	0.86	มาก
7. วารสาร	3.93	0.73	มาก
8. จดหมายข่าว	3.58	0.82	มาก
9. บทความ	3.15	1.08	ปานกลาง
10. ภาพถ่าย	2.91	1.03	ปานกลาง
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย	3.43	0.95	มาก
12. ภาพพิมพ์	3.11	0.56	ปานกลาง
13. ภาพพลิก	3.43	0.88	มาก
14. แผ่นใส	3.61	0.80	มาก
15. ภาพสไลด์	3.03	0.87	ปานกลาง
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย	3.33	0.75	ปานกลาง
17. เทปเสียง	2.89	1.11	ปานกลาง
18. วีดีเทป	2.65	0.97	ปานกลาง
19. ภาพยนตร์	3.92	0.47	มาก
20. ตัวอย่างของจริง	3.19	1.17	ปานกลาง
21. หุ่นจำลอง	3.89	1.07	มาก
22. นิทรรศการ	4.04	1.08	มาก
23. แพลงสาธิต	3.96	0.97	มาก
24. หอกระจายข่าว	3.50	0.75	มาก
25. รายการวิทยุกระจายข่าว	3.42	0.79	มาก
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ	3.27	1.08	ปานกลาง
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ	3.85	1.02	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

(n=396)

ชนิดของสื่อ	ระดับความน่าเชื่อถือ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ	3.49	0.93	มาก
29. การดูงาน	3.42	1.01	มาก
30. กระบวนการกลุ่ม	3.15	1.11	ปานกลาง
31. การระดมความคิด	3.08	1.06	ปานกลาง
32. การมีส่วนร่วม	4.12	0.47	มาก
รวม	3.59	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความเชื่อถือ สื่อในการส่งเสริมการเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สื่อที่มีความน่าเชื่อถือ จากการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.12 รองลงมา จากนิทรรศการ มีค่าเฉลี่ย 4.04 อยู่ในระดับมาก ส่วนจากวีดิเทป มีค่าน้อยที่สุด 2.65 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามความต้องการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร (n=396)

ชนิดของสื่อ	ระดับความต้องการการรับสื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. เอกสารวิชาการ	4.12	0.58	มาก
2. เอกสารคู่มือ	4.23	0.57	มากที่สุด
3. เอกสารคำแนะนำ	3.96	0.50	มาก
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ	3.88	0.71	มาก
5. หนังสือพิมพ์กำแพง	4.12	0.64	มาก
6. โปสเตอร์	3.81	0.69	มาก
7. วารสาร	4.04	0.79	มาก
8. จดหมายข่าว	3.73	0.76	มาก
9. บทความ	3.69	0.71	มาก
10. ภาพถ่าย	3.22	0.72	ปานกลาง
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย	3.50	1.15	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	ระดับความต้องการการรับสื่อ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
12. ภาพพิมพ์	3.19	0.74	ปานกลาง
13. ภาพพลิก	3.42	0.68	มาก
14. แผ่นใส	3.42	1.00	มาก
15. ภาพสไลด์	3.34	0.92	ปานกลาง
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย	3.50	0.95	มาก
17. เทปเสียง	3.30	0.69	ปานกลาง
18. วีดีเทป	3.26	0.82	ปานกลาง
19. ภาพยนตร์	3.42	0.85	มาก
20. ตัวอย่างของจริง	3.47	1.00	มาก
21. หุ่นจำลอง	3.35	1.04	ปานกลาง
22. นิทรรศการ	3.08	0.67	ปานกลาง
23. เพลงสาธิต	3.69	1.00	มาก
24. หอกระจายข่าว	3.47	0.99	มาก
25. รายการวิทยุกระจายข่าว	3.58	0.93	มาก
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ	3.42	1.04	มาก
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ	3.46	0.84	มาก
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ	3.70	0.84	มาก
29. การดูงาน	3.42	0.95	มาก
30. กระบวนการกลุ่ม	3.73	0.84	มาก
31. การระดมความคิด	3.57	0.71	มาก
32. การมีส่วนร่วม	2.65	0.63	ปานกลาง
รวม	3.55	0.81	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความต้องการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความต้องการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร จากเอกสารคู่มือ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.23 รองลงมา จากเอกสารวิชาการ มีค่าเฉลี่ย 4.12 อยู่ในระดับมาก ส่วนจากควมมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2.65 อยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3. ปัญหาการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัญหาในการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ไม่มีเวลาในการรับทราบข่าวสาร	2.88	1.23	ปานกลาง
2. ไม่มีหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	2.25	1.31	น้อย
3. มีหอกระจายข่าวในหมู่บ้านแต่ไม่ได้ใช้หอกระจายข่าว	3.11	1.45	ปานกลาง
4. ไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	2.92	1.55	ปานกลาง
5. มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแต่ไม่มีหนังสือพิมพ์วารสารการเกษตร จดหมายข่าว	1.99	1.33	น้อย
6. ไม่มีเกษตรกรผู้นำหมู่บ้าน	1.56	1.03	น้อยที่สุด
7. ไม่มีจุดถ่ายทอดของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	1.56	1.18	น้อยที่สุด
8. ไม่มีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในหมู่บ้าน	1.30	1.18	น้อยที่สุด
9. มีศูนย์บริการฯ แต่ในศูนย์บริการฯ ไม่มีข้อมูลด้านการเกษตรที่ต้องการ	2.65	1.09	ปานกลาง
10. ไม่มีวิทยุกระจายเสียงในบ้าน	2.84	1.36	ปานกลาง
11. มีวิทยุฯ แต่คลื่นรับไม่ชัดเจน	2.45	1.06	น้อย
12. วิทยุฯ มีโฆษณา รายการบันเทิง มากเกินไป	3.34	1.12	ปานกลาง
13. วิทยุฯ จัดรายการเกษตรในเวลาไม่เหมาะสม	1.81	1.28	น้อย
14. ไม่มีโทรทัศน์ในบ้าน	2.76	1.66	ปานกลาง
15. โทรทัศน์มีโฆษณาและรายการบันเทิงมากเกินไป	3.03	1.68	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา		
	\bar{X}	SD	แปลผล
16. โทรศัพท์จัดรายการเกษตรในเวลาที่ไม่เหมาะสม	2.62	1.17	ปานกลาง
17. ไม่มีคอมพิวเตอร์	2.35	1.64	น้อย
18. มีคอมพิวเตอร์ แต่ใช้ไม่เป็น	3.20	1.57	ปานกลาง
19. มีคอมพิวเตอร์ แต่ไม่มีเวลาใช้	1.56	0.96	น้อยที่สุด
รวม	2.43	1.30	น้อย

จากตารางที่ 4.21 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีปัญหาในการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับ น้อยมีค่าเฉลี่ย 2.43 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วิทยูมี โฆษณา รายการบันเทิงมากเกินไป อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.34 รองลงมา มีคอมพิวเตอร์ แต่ใช้ไม่เป็น มีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับมาก ส่วน ไม่มีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในหมู่บ้านมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 1.30 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการใช้และการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร

ในการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ระดับการทำงาน ประสบการณ์การฝึกอบรม ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ที่แตกต่างกันมี การใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตร ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 เพศ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ที่แตกต่างกันมี การใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 ผลการเปรียบเทียบด้านการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรระหว่างเพศชายกับเพศหญิง

เพศ	n	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	43	2.65	0.78	0.11	0.90
หญิง	70	2.67	0.71		

จากตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ ด้วยสถิติ Independence T-test พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.90 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า เพศที่แตกต่างกัน มีการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 อายุ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ที่แตกต่างกันมี การใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 ผลการเปรียบเทียบด้านการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามอายุ

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
ต่ำกว่า 25 ปี	3	2.6	0.00	1.986	0.102
26-35 ปี	44	37.6	0.92		
36-45 ปี	16	13.6	0.41		
46 ปีขึ้นไป	54	46.2	0.47		
รวม	117	42.6	0.74		

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ ด้วยสถิติ One-Way Anova พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.102 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า อายุที่แตกต่างกัน มีการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษา ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ที่แตกต่างกันมี การใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	SD	t	Sig.
อนุปริญญา/ปวส.	8	2.14	0.12	2.11	0.03*
ปริญญาตรี	105	2.70	0.75		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ ด้วยสถิติ สถิติ Independence T-test พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.03 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยระดับการศึกษาปริญญาตรี ใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรสูงกว่าอนุปริญญา /ปวส. โดยระดับการศึกษาปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ย 2.70 และอนุปริญญา/ปวส.มีค่าเฉลี่ย 2.14

สมมติฐานที่ 1.4 อายุราชการ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ที่แตกต่างกัน มีการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 ผลการเปรียบเทียบการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามอายุราชการ

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
ต่ำกว่า 8 ปี	59	50.4	0.82	2.34	0.59
8 – 14 ปี	4	3.4	1.86		
15 – 21 ปี	4	3.4	0.00		
22 – 28 ปี	29	24.7	0.42		
28 ปีขึ้นไป	21	18.0	0.47		
รวม	117	14.57	12.21		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ ด้วยสถิติ One-Way Anova พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.59 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า อายุราชการที่แตกต่างกัน มีการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 ระดับการทำงาน ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกันมีการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 ผลการเปรียบเทียบการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามระดับการทำงาน

ระดับการทำงาน	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
3	58	49.6	0.91	0.36	.83
4	4	3.4	0.72		
6	9	7.7	0.06		
7	7	6.0	0.30		
ชำนาญการ	36	30.8	0.60		
รวม	117	5.17	2.31		

จากตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ ด้วยสถิติ One-Way Anova พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.83 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า อายุราชการระดับการทำงานที่แตกต่างกัน มีการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 ประสบการณ์การฝึกอบรม ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกันมีการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 ผลการเปรียบเทียบการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามประสบการณ์ฝึกอบรมในรอบ3ปีที่ผ่านมา

ประสบการณ์ฝึกอบรม ในรอบ3ปีที่ผ่านมา	n	\bar{X}	SD	t	Sig.
เคย	73	2.69	0.67	0.60	0.54
ไม่เคย	40	2.61	0.85		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ ด้วยสถิติ สถิติ Independence T-test พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.54 มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า ประสบการณ์ฝึกอบรมที่แตกต่างกัน มีการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 . เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การถือครองที่ดิน สถานภาพทางสังคม สมาชิก กลุ่ม ของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่แตกต่างกันมีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 . เพศ ของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่แตกต่างกันมีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.28 ผลการเปรียบเทียบการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง

เพศ	n	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	275	2.99	0.68	7.8	0.00*
หญิง	90	3.60	0.47		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ ด้วยสถิติ Independence T-test พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.00 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า เพศที่แตกต่างกัน มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยเพศชายมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรสูงกว่าเพศหญิง โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ย 2.99 และ เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 3.60

สมมติฐานที่ 2.2 . อายุ ของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่แตกต่างกันมีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 ผลการเปรียบเทียบการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามอายุ

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
ต่ำกว่า 29 ปี	61	15.4	0.85	4.47	.000*
29 – 39 ปี	30	7.6	0.79		
40 – 50 ปี	153	38.6	0.67		
50 ปีขึ้นไป	152	38.3	0.56		
รวม	396	100.0	0.69		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติ One-Way Anova พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.000* น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า อายุที่แตกต่างกัน มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบรายกลุ่มอายุที่มีคะแนนเฉลี่ยมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 28 ปี	29 – 39 ปี	40 – 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		2.967	1.000	1.398	3.809
ต่ำกว่า 29 ปี	2.967 (sig.)	-	1.967* (0.000)	1.568* (0.000)	-0.842* (0.000)
29 – 39 ปี	1.000 (sig.)		-	-0.398 (0.269)	-2.809* (0.000)
40 – 50 ปี	1.398 (sig.)			-	-2.410* (0.000)
50 ปีขึ้นไป	3.809 (sig.)				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 เมื่อทดสอบความแตกต่างมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามอายุเป็นรายกลุ่ม ด้วยวิธี Scheffe พบว่า มีจำนวน 5 กลุ่ม ที่แตกต่างกันได้แก่

กลุ่มอายุต่ำกว่า 29 ปี มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร แตกต่างกับ 29 – 39 ปี , 40 – 50 ปี, 50 ปีขึ้นไป

กลุ่มอายุ 29 – 39 ปี มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกับ 50ปีขึ้นไป

กลุ่มอายุ 40-50 ปี มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร แตกต่าง กับ 50ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 2.3 . สถานภาพทางสังคม ของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่แตกต่างกัน มีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 ผลการเปรียบเทียบการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามสถานภาพทางสังคม

สถานภาพทางสังคม	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
ไม่มีสถานภาพทางสังคม	289	73.0	1.46	22.3	0.00*
กรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี	30	7.6	0.00		
กรรมการหมู่บ้าน	15	3.8	0.00		
ผู้ใหญ่บ้าน	16	4.0	0.00		
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	15	3.8	0.00		
อบต.	21	5.3	1.85		
สมาชิก อบต.	10	2.5	0.00		
รวม	396	100.0	1.52		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์ ด้วยสถิติ One-Way Anova พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.00 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า สถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน มีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.32 การเปรียบเทียบรายค่าสถานภาพทางสังคมที่มีคะแนนเฉลี่ยที่มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน

อายุ	\bar{X}	ไม่มี	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี	กรรมการหมู่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	อบต.	สมาชิก อบต.
ไม่มีสถานภาพทางสังคม	2.560 (sig.)	-	-1.560* (0.000)	1.560* (0.000)	-1.439* (0.080)	-1.439* (0.011)	0.417 (0.925)	-2.439* (0.000)
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี	1.000 (sig.)	-	-	0.000 (1.000)	-3.000* (0.000)	-3.000* (0.000)	-1.142* (0.000)	-4.000* (0.000)
กรรมการหมู่บ้าน	1.000 (sig.)	-	-	-	-3.000* (0.000)	-3.000* (0.000)	-1.142* (0.373)	-4.000* (0.000)
ผู้ใหญ่บ้าน	4.000 (sig.)	-	-	-	-	0.000 (1.000)	1.857* (0.008)	-1.000 (0.745)
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	4.000 (sig.)	-	-	-	-	-	-1.857* (0.010)	-1.000 (0.756)
อบต.	2.142 (sig.)	-	-	-	-	-	-	-2.857* (0.000)
สมาชิก อบต.	5.000 (sig.)	2.439* (0.000)	-	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 เมื่อทดสอบความแตกต่างมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามสถานภาพทางสังคมเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Scheffe พบว่า มีจำนวน 9 คู่ที่แตกต่างกัน ได้แก่

พบว่ากลุ่มไม่มีสถานภาพทางสังคมมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่าง กับ กรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร , กรรมการหมู่บ้าน,ผู้ใหญ่บ้าน ,ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ,สมาชิกอบต

กรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่าง กับ ผู้ใหญ่บ้าน ,ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ,อบต , สมาชิกอบต

กรรมการหมู่บ้าน มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่าง กับ ผู้ใหญ่บ้าน ,ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน , อบต สมาชิกอบต

ผู้ใหญ่บ้าน มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่าง กับ อบต ,

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่าง กับ อบต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 2.4 . การถือครองที่ดิน ของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่แตกต่างกันมีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 ผลการเปรียบเทียบการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามจำนวนเนื้อที่ถือครองที่ดิน

จำนวนเนื้อที่ถือครองที่ดินทั้งหมด(ไร่)	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
ต่ำกว่า 40	124	31.3	0.43	108.0	0.00*
41-60	166	41.9	1.16		
61-80	75	18.9	1.61		
81-100	5	1.3	0.00		
มากกว่า101	26	6.6	0.00		
รวม	396	58.27	0.07		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์ ด้วยสถิติ One-Way Anova พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.00* น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า จำนวนเนื้อที่ถือครองที่ดินที่แตกต่างกัน มีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบรายกลุ่มจำนวนเนื้อที่ถือครองที่ดิน ที่มีคะแนนเฉลี่ยมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน

เนื้อที่(ไร่)	\bar{X}	ต่ำกว่า 40	41-60	61-80	81-100	มากกว่า101
		0.434	1.162	1.610	0.000	0.000
ต่ำกว่า 40	0.434 (sig.)	-	-2.304* (0.000)	-0.550* (0.014)	-2.750* (0.000)	-2.750* (0.000)
41-60	1.162 (sig.)	-	-	1.754* (0.000)	-0.445 (0.930)	-0.445 (0.409)
61-80	1.610 (sig.)	-	-	-	-2.200* (0.001)	-2.200* (0.000)
81-100	0.000 (sig.)	-	-	-	-	0.000 (1.000)
มากกว่า101	0.000 (sig.)	2.750* (0.000)	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 เมื่อทดสอบความแตกต่างมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามสถานภาพทางสังคมเป็นรายกลุ่ม ด้วยวิธี Scheffe พบว่า มีจำนวน 8 คู่ ที่แตกต่างกันได้แก่ กลุ่มต่ำกว่า 40 ไร่ มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร แตกต่างกับ 41-60 ไร่ ,61-80 ไร่ , 81 -100 ไร่ , มากกว่า 101 ไร่ กลุ่ม 41-60 ไร่ มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกับ 61-80 ไร่ กลุ่ม 61-80 ไร่ มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกับ 81-100 ไร่ กลุ่ม 61-80 ไร่ มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร แตกต่างกับ มากกว่า 101 ไร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 2.5 รายได้ ของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่แตกต่างกันมีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 ผลการเปรียบเทียบการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามรายได้

รายได้	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
น้อยกว่า100,000	153	38.6	0.65	39.96	.000*
100,001 - 300,000	61	15.4	0.45		
300,001 - 500,000	75	18.9	0.67		
500,001 - 700,000	76	19.1	0.40		
มากกว่า 700,001	31	7.8	0.00		
รวม	396	100.0	0.66		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์ ด้วยสถิติ One-Way Anova พบว่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.00 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า รายได้ที่แตกต่างกัน มีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.36 การเปรียบเทียบรายจ่ายรายปีที่มีคะแนนเฉลี่ยมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน

อายุ	\bar{X}	น้อยกว่า 100,000	100,001-300,000	300,001-500,000	500,001-700,000	มากกว่า700,001
		2.758	3.476	3.131	3.669	3.250
น้อยกว่า 100,000	2.758 (sig.)	-	-0.718* (0.000)	-0.372* (0.000)	-0.910* (0.080)	-0.491* (0.001)
100,000-300,000	3.476 (sig.)	-	0.345* (0.014)	-0.192 (0.417)	-0.537* (0.000)	0.226 (0.505)
300,001- 500,000	3.131 (sig.)	-	-	-	-0.419 (0.914)	0.419* (0.017)
500,001- 700,000	3.669 (sig.)	-	-	-	-	-
มากกว่า700,000	3.250 (sig.)	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 เมื่อทดสอบความแตกต่างมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามรายได้เป็นรายคู่ ด้วยวิธี Scheffe พบว่า มีจำนวน 7 คู่ที่ไม่แตกต่างกันได้แก่

กลุ่มรายได้ น้อยกว่า 100,000 บาท/ปี มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร แตกต่าง กับ รายได้ 100,001-300,000 , รายได้ 300,001-500,000 , รายได้ 500,001-700,000 , รายได้ มากกว่า 700,001บาท/ปี

กลุ่มรายได้ 100,001-300,000 บาท/ปี มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร แตกต่าง กับ รายได้ 300,001-500,000 บาท/ปี

กลุ่มรายได้ 300,001-500,000 บาท/ปี มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร แตกต่าง กับ รายได้ 500,001-700,000 บาท/ปี

กลุ่มรายได้ 500,001-700,000 บาท/ปี มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร แตกต่าง กับ รายได้มากกว่า700,001 บาท/ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้รูปแบบการศึกษาด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบบวัดผลครั้งเดียว (One-shot Descriptive) จากการสุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มแรกคือนักวิชาการส่งเสริม ทั้งสิ้น 117 คน อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา 9 คน อำเภออุทัย 9 คน อำเภอมหาราช 7 คน อำเภอบ้านแพรก 6 คน อำเภอนครหลวง 8 คน อำเภอภาชี 7 คน อำเภอผักไห่ 7 คน อำเภอบางบาล 7 คน อำเภอเสนา 6 คน อำเภอบางปะหัน 8 คน อำเภอท่าเรือ 6 คน อำเภอบางปะอิน 10 คนอำเภอลาดบัวหลวง 6 คน อำเภอบางซ้าย 6 คน อำเภอวังน้อย 6 คน อำเภอบางไทร 9 คน อีกกลุ่มคือ เกษตรกร 396 คน เป็นเกษตรกรที่ทำการเกษตรทุกอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากจำนวน 37,423 คน การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านสื่อมวลชน ในส่วนของสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Independent T-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 42.6 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ตำแหน่งนักวิชาการเฉลี่ย 61.5 คน อายุราชการ เฉลี่ย 14.57 ระดับการทำงาน เฉลี่ย 5.17 ปี เนื้อที่รับผิดชอบ เฉลี่ย 2.79 ไร่

5.1.2. สภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

5.1.2.1 หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สามารถเผยแพร่ถึงกลุ่มเป้าหมายได้จำนวนมาก มีความทันสมัย น่าสนใจ มีความคงทนถาวร มีประสิทธิภาพในการใช้งานสูง ประหยัดและหาง่ายในท้องถิ่น ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีความสะดวกและรวดเร็วในการส่งข้อมูลข่าวสาร เหมาะสมกับความรู้ประสบการณ์ของกลุ่มเป้าหมาย อยู่ในสภาพพร้อมใช้สะดวก ในการเคลื่อนย้าย ติดตั้ง และใช้งานง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2.2 ระดับสภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร เรียงตามลำดับดังนี้ หอกระจายข่าว เอกสารวิชาการ เอกสารคำแนะนำ การมีส่วนร่วม

5.1.2.3 ความถี่ที่ใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการเกษตร เรียงตามลำดับได้ดังนี้ หุ่นจำลอง รายการวิทยุกระจายข่าว ตัวอย่างของจริง ภาพถ่าย แผ่นปลิว/แผ่นพับ

5.1.3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.97 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพเฉลี่ย 84.8 คน แต่งงานแล้ว เนื้อที่ถือครองที่ดินทั้งหมด เฉลี่ย 21.85 ไร่ เนื้อที่ถือครองที่ดิน เฉลี่ย 58.27 ไร่ เนื้อที่ทำการเกษตร เฉลี่ย 56.04 ไร่ อาชีพหลัก ทำนา รายได้จากอาชีพหลัก เฉลี่ย 330,803 บาท รายได้จากอาชีพรอง เฉลี่ย 47,247.47 บาท

5.1.4. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร

5.1.4.1 ชนิดของสื่อที่มีในระดับชุมชน จากการศึกษาสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ เกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รับสื่อจากหอกระจายข่าว มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำ มีห้องสมุดประจำหมู่บ้าน มีผู้นำเกษตรกรในหมู่บ้านเป็นสื่อ มีจุดถ่ายทอดถ่ายทอดเทคโนโลยี มีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ

5.1.4.2. ชนิดของสื่อที่มีในระดับครอบครัว จากการศึกษาสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ เกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวิทยุ มีโทรทัศน์ รับหนังสือพิมพ์ เป็นประจำ มีนิตยสาร/วารสาร มีเอกสารวิชาการทางการเกษตรและมีอินเทอร์เน็ต

5.1.4.3. จุดมุ่งหมายของเกษตรกรในการรับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร จากการศึกษาสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ เกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการรับข่าวสารทั่วไป และเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับอาชีพ

5.1.4.4. การได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในรอบปี ที่ผ่านมาจาก การศึกษาสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ เกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร 3-4 ครั้ง/เดือน ไม่เคยได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร ได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร 1-2 ครั้ง/เดือน

5.1.4.5. สถานที่ที่เกษตรกรได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรจากการศึกษาสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ เกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับข่าวสารจากหอประชุมประจำหมู่บ้าน บ้านของเกษตรกรเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2 ผลทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานที่ 1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ระดับการทำงาน ประสบการณ์ ฝึกรอบรมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ที่แตกต่างกันมีการใช้สื่อที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า เพศ อายุ อายุราชการ ลำดับการทำงาน ประสบการณ์ ฝึกรอบรมของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน มีการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรไม่แตกต่างกัน

ส่วนระดับการศึกษาของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกันมีการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมุติฐานที่ 2 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การถือครองที่ดิน สถานภาพทางสังคม สมาชิกกลุ่มของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่แตกต่างกันมีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สมาชิกกลุ่มของเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่แตกต่างกันมีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรที่ไม่แตกต่างกัน

ส่วน เพศ รายได้ การถือครองที่ดิน สถานภาพทางสังคม ของเกษตรกรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่แตกต่างกันมีการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

5.2.อภิปรายผล

5.2.1 การศึกษา “การศึกษาการใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบด้านสภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิเคราะห์ พบว่า วุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีการใช้สื่อแตกต่างกัน โดย สอดคล้องกับ ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2534) ที่กล่าวถึงการการใช้สื่อระหว่างการใช้สื่อกับวุฒิการศึกษาว่า ระดับปริญญาตรีใช้เหตุผลและจดจำข่าวสารและใช้สื่อได้มากกว่าระดับอื่น

5.2.1 การศึกษา “การศึกษาการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบสภาพการรับสื่อจำแนกตามเพศ ผลการวิเคราะห์ พบว่า เพศแตกต่างกันสภาพการรับสื่อแตกต่างกัน โดย เพศชายมีการรับสื่อมากกว่าเพศหญิง โดยสอดคล้องกับ ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2534) ที่กล่าวถึงการเปิดรับข่าวสารระหว่างเพศชายและเพศหญิงว่า เพศชายใช้เหตุผลและจดจำข่าวสารได้มากกว่าเพศหญิง แม้เพศหญิงใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ และฟังวิทยุมากกว่าเพศชาย โดยมักมีเวลาอยู่บ้านมากกว่า และ ในขณะที่อยู่บ้านผู้หญิงมักมีกิจกรรมที่ต้องทำ

ตลอดเวลา ทำงานบ้าน หรือดูแลเด็ก สื่อมวลชนที่สามารถกระทำควบคู่กันไปกับกิจกรรมเหล่านี้ได้ คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเมื่อเปิดเครื่องรับแล้วก็ไม่จำเป็นต้องใส่ใจหรือทำอะไรอีก ส่วนใหญ่จะเปิดรับเพื่อความบันเทิงเท่านั้น

ผลการเปรียบเทียบด้านสภาพการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามอายุ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าอายุที่แตกต่างกัน มีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน (พีระ จิระ โสภณ. 2542) และทฤษฎีความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติ ในเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นั้นอาจนำไปสู่การตอบสนองต่อสิ่งเร้าแต่ใช้ไม่ได้กับทุกกลุ่มอายุ กลุ่มอายุ 26 – 35 ปีจะมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2521) เป็นปฏิกิริยาในการรับสารที่เกิดขึ้นพร้อมกับกระบวนการสื่อสารในทันทีที่มีสิ่งเร้า (Stimulus) หรือมีข่าวสาร (Message) มากระตุ้นผู้รับปฏิกริยานั้นอาจสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้ แต่จะสิ้นสุดลงในทันทีที่สิ่งเร้านั้นหมดแรงกระตุ้น หรือเมื่อยุติการให้ข่าวสาร เช่น เมื่อผู้รับสารอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ หรือ ภาพยนตร์แล้วเกิดอารมณ์คล้ายความคิดสร้างภาพต่าง ๆ ตามไป แต่เมื่อเลิกอ่าน เลิกฟัง หรือเลิกดูแล้ว อารมณ์หรือปฏิกริยาต่าง ๆ ก็หยุดเพียงนั้น

ผลการเปรียบเทียบด้านการรับสื่อจำแนกตามเนื้อที่การถือครอง ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าเกษตรกรที่มีเนื้อที่การกั้นถือครองที่ดินที่แตกต่างกันมีการรับสื่อที่แตกต่างกัน โดย เกษตรกรที่มีเนื้อที่การกั้นถือครองมาก มีการรับสื่อมากกว่า เกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งจะสอดคล้องกับ (ถวิล ชารา โภชน์ และ ศรีนัย คำวิเศษ 2543) ในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลก่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยเกษตรกรที่มีเนื้อที่ถือครองมาก จะมี ประสบการณ์เดิม (Experience) มีความสำคัญในการเรียนรู้ การถ่ายโยงการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผลของการเรียนรู้เดิมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ใหม่ มีการถ่ายโยงที่ทำให้การเรียนรู้ใหม่ดีขึ้นเร็วขึ้น หรือการถ่ายโยงทำให้การเรียนรู้ใหม่ช้าลง การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ล้วนต้องอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐาน

ผลการเปรียบเทียบด้านสภาพการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรจำแนกตามรายได้ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่ารายได้แตกต่างกันมีการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่มีรายได้มาก มีการรับสื่อมากกว่า เกษตรกรที่มีรายได้น้อย จากผลดังกล่าวทำให้เห็นว่า ทฤษฎีการแพร่กระจายสื่อมวลชน (พีระ จิระ โสภณ. 2542) และทฤษฎีความรู้ ทักษะคิด และการพฤติกรรม ในเรื่องการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรนั้นอาจนำไปสู่การตอบสนองต่อสิ่งเร้าแต่ใช้ไม่ได้กับทุกกลุ่ม โดยกลุ่มที่มีรายได้มากจะมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2521) เป็นปฏิกิริยาในการรับสารที่เกิดขึ้นพร้อมกับกระบวนการสื่อสารในทันทีที่มีสิ่งเร้า (Stimulus) หรือมีข่าวสาร (Message) มากระตุ้นผู้รับปฏิกริยานั้นอาจสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้ แต่จะสิ้นสุดลงในทันทีที่สิ่งเร้านั้นหมดแรงกระตุ้น หรือเมื่อยุติการให้ข่าวสาร เช่น เมื่อผู้รับสารอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ หรือ ภาพยนตร์แล้วเกิดอารมณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คล้ายตามคิดสร้างภาพต่าง ๆ ตามไป แต่เมื่อเลิกอ่าน เลิกฟัง หรือเลิกดูแล้ว อารมณ์หรือปฏิกิริยาต่าง ๆ ก็หยุดเพียงนั้น

ดังนั้นเกษตรกรที่มีรายได้มาก มีการการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรมากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้น้อย เนื่องด้วยเกษตรกรที่มีรายได้น้อย มีพฤติกรรมอุปกรณ เป็นปฏิกิริยาการรับสารที่เกิดขึ้น กรณีของพฤติกรรมอุปกรณนั้น ปฏิกิริยานั้นเกิดขึ้นอาจก่อให้เกิดแรงกระตุ้น และพฤติกรรมอย่างอื่น ๆ เช่น เมื่อผู้รับสารฟัง หรือดู หรืออ่านข้อความไปแล้ว อาจนำไปวิพากษ์วิจารณ์ต่อเล่าให้ผู้อื่นฟัง แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม หรือนำมาใช้เป็นหลักความคิดประจำตน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2521) โดยเกษตรกรที่มีรายได้มาก มีการเผยแพร่ วิพากษ์วิจารณ์ และแนะนำผู้อื่น ในร้านค้าหมู่บ้าน เนื่องจากมีเวลาภายหลังการทำงาน ในการรวมกลุ่มและก่อให้เกิดพฤติกรรมการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร

5.3. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

5.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเรื่องการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ด้านการใช้สื่อ ควรมีการอบรมกระบวนการ วิธีการใช้สื่อระบบต่างๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ปีละ 2 ครั้ง ด้านการจัดหาสื่อ ควรเป็นสื่อที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ปัจจุบัน ด้านการฝึกอบรม ให้อบรมช่วงเจ้าหน้าที่ว่างงาน ประมาณเดือน ธันวาคม – มกราคม เป็นเรื่องเทคโนโลยี และการผลิตสื่อ ปัญหาสื่อราคาแพง การขาดงบประมาณ และสื่อมีน้อยไม่เพียงพอต่อการให้บริการ กรมส่งเสริมการเกษตรควรสนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานเกษตรอำเภอตามแผนงาน/โครงการ

5.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเรื่องการรับสื่อในการส่งเสริม ควรมีการศึกษาดูงานเพราะทำให้รับสิ่งต่างๆ ได้เร็ว เจ้าหน้าที่ควรใช้สื่อที่เข้าใจง่าย และควรมีการประชาสัมพันธ์หลายรูปแบบทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ตรงกับช่วงเวลาในการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกร มีรายการวิทยุที่มีการถามตอบปัญหาทางการเกษตร

5.4. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 เพื่อที่จะส่งเสริมให้ค้นคว้าทางวิชาการมีบทบาท ในการหนุนกระแสนพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางการเกษตรในทางที่พึงปรารถนา ผู้วิจัยเรื่องการศึกษาการใช้และการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงมองเห็นความจำเป็นที่จะต้องทำการ ย้อนหันกลับมา ทบทวนเพื่อรู้จักตนเองในแง่มุมมองของเรื่องการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่มีมาในสังคมไทยของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่ในช่องทางอื่นใด ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อประเมินสถานภาพ ปัญหา และบทเรียนต่างๆ ของตัวเราเอง พร้อมกันนั้น ก็ควรที่จะศึกษา ฐานความรู้การใช้และการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในประเทศอื่น ๆ บ้างเพื่อนำมาผนวกกับ ความรู้เดิม และการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในระดับจังหวัดจึงเห็นสมควรให้ศึกษาใน ระดับภูมิภาคซึ่งจะให้งานวิจัยมีประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรมากยิ่งขึ้นและใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือ เนื่องจากเกษตรกรและนักวิชาการไม่มีเวลาว่างเพียงพอ ผู้ศึกษาจึงขอแนะนำให้มีการ สัมภาษณ์ เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2549. “แนวทางการวิจัยส่งเสริมการเกษตร ปี 2550 – 2554 . กรุงเทพฯ: _____ . 2552ก. แนะนำกรมส่งเสริม. [Online]. Available: www.doae.go.th/temp.asp?gpg=intro2x. 2552. [30/08/2552].
- _____. 2552ข. สภาพปัญหาด้านการส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย. [Online]. Available : www.e-learning.doae.go.th/courseware/doae/exe/_9.html. 2552. [30/08/2552].
- _____. 2552ค. นักวิชาการเกษตรรายตำบล. [Online]. Available: www.doae.go.th/temp.asp. 2552. [14/05/2552].
- เกียรตินิยม ทีปประสาน. 2541. “พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และการแสวงหาข่าวสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในโครงการหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 5 . วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิเทศศาสตรธุรกิจ. คณะนิเทศศาสตร์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ชาคริต จุลกะเสวี และพรทิพย์ อุดมสิน. 2538. กระบวนการประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร. เอกสารการสอนชุดวิชาการประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 1- 7. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ณรงค์ สมพงษ์. 2535. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ดิเรก ฤกษ์ห่อราย. 2527. การส่งเสริมการเกษตร. หลักการและวิธีการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ทินกร ไชยาเผือก. 2546. “การศึกษาการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลในจังหวัดพะเยา” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ทวีศักดิ์ สุวรรณสินธุ์. 2548. สื่อที่เหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้แผนใหม่ทางการเกษตรเพื่อประกอบอาชีพของเกษตรกร อ.บางปะหัน จ.พระนครศรีอยุธยา. กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.
- ทำนอง สิงคาลวณิช. 2531. “แนวความคิดในการพัฒนาสื่อทางไกลเพื่อการเกษตร”. น.379-423. เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้สื่อทางไกลทางงานส่งเสริมการเกษตร. สาขาวิชาการเกษตร และสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอเชีย.
- ชนวดี บุญลือ. 2542. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9 - 15 . นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธวัชชัย สันตติประภา. 2524. การติดต่อสื่อสารการเกษตร. เอกสารประกอบการสอนวิชา สส.421 การติดต่อสื่อสารการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- นันทยา กัลยาศิริ. 2540. “ความต้องการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรตำบลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิคม สรรพวัตร. 2548. การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานการเกษตรและการใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.
- นฤชิต แววศรีผ่อง. 2535. ความต้องการสื่อของเกษตรกรเพื่อการพัฒนาเกษตรกรและชนบทในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- บุญธรรม จิตต่อนันต์. 2536. ส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประสิทธิ์ ประคองศรีและสมพงษ์ เอี่ยมวิริยวัฒน์. 2525. “ศึกษาการใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร”. รายงานผลการวิจัย ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประมะ สตะเวทิน. 2540. หลักการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: บริษัทเฟื่องฟ้าพรินต์ติ้ง จำกัด.
- พงศ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. 2527. การส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่: ภาควิชาการส่งเสริมส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัฒนา นรมาศ. 2543. “ปัญหาและความต้องการการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ภาคกลาง” ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พีระ จิร โสภณ. 2542. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน : หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 17. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. 2540. หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี : สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มนชัย โกฎเพชร. 2531. “ความต้องการเอกสารเผยแพร่เพื่องานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- บุบล เบ็ญจรงค์กิจ. 2534. การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุพา สุภากุล. 2534. การสื่อสารมวลชน.เชียงใหม่: โรงพิมพ์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ:บริษัทอักษรเจริญทัศน์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลัดดา จิตตคุตตานนท์. 2542. “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านการเกษตรของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในเขตภาคเหนือ”. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2552. พื้นที่ตำบลและพื้นที่การเกษตร. [Online]. Available: <http://www.moac-info.net/modules/reports/R102.php> . [27/08/2009]
- สมคิด อธิพงษ์อรกรณ์. 2548. การยอมรับการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.
- สุภางค์ ประภากร. 2544. “ความต้องการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ”. นนทบุรี: วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุภาพ บุญรัตน์. 2536. “ทัศนคติของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรต่อระบบการส่งเสริมการเกษตรใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสรี วงษ์มณฑา. 2542. การประชาสัมพันธ์: ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ
- Alkin. Charles. 1973. Instrumental Utilities and Information Seeking. In **New Model for Mass Communication Research**. Beverly Hill : Sage Publications..
- Hornik Robert. 1988.. **Development Communication. Information Agriculture and Nutrition in The Third World**. New York : Longman.
- Schramm. Wilbur. 1973. Channels and Audiences .In **Handbook of Communication**. Chicago : Ran McNally College Publishing Company.
- Yamane. T. 1973. **Statistics : An Introductory Analysis**. Tokyo : Harper International Edition.

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบสอบถามสำหรับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
การศึกษาการใช้และการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาการใช้และการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” คำตอบที่ได้รับจากแบบสอบถามจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อผลประโยชน์ทางวิชาการ และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน โดยจะเก็บไว้เป็นความลับและจะใช้ประโยชน์เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ..... ปี
3. ระดับการศึกษา
 - () ปวช. หรือเทียบเท่า สาขา
 - () ปวส. หรือเทียบเท่า สาขา
 - () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขา
 - () ปริญญาโท สาขา
 - () อื่น ๆ ระบุ
4. ตำแหน่งราชการ.....
5. อายุการรับราชการในตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปี
6. ระดับการทำงาน
7. พื้นที่ที่รับผิดชอบ จำนวน ตำบล
8. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตหรือการใช้สื่อเพื่อเผยแพร่ผลงานส่งเสริมการเกษตรในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2551 – 2553)
 - () ไม่เคย
 - () เคย โปรดระบุจำนวนครั้ง.....ต่อ 3 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร โดยพิจารณาคำตอบจากสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

9. หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในปัจจุบันที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

หลักเกณฑ์ในการเลือกสื่อ	ระดับการเลือกสื่อ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เหมาะสมกับความรู้ประสบการณ์ของกลุ่มเป้าหมาย					
2. ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้					
3. มีความสะดวกและรวดเร็วในการส่งข้อมูลข่าวสาร					
4. อยู่ในสภาพพร้อมใช้ สะดวกในการเคลื่อนย้าย ติดตั้ง และใช้งานง่าย					
5. ประหยัดและหาง่ายในท้องถิ่น					
6. สามารถเผยแพร่ถึงกลุ่มเป้าหมายได้จำนวนมาก					
7. มีประสิทธิภาพในการใช้งานสูง					
8. มีความคงทนถาวร					
9. มีความทันสมัย น่าสนใจ					
10. อื่นๆ ระบุ					
.....					

10. สภาพการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรในปัจจุบันที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

ชนิดของสื่อ	ระดับการใช้สื่อ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ใช้
1. เอกสารวิชาการ						
2. เอกสารคู่มือ						
3. เอกสารคำแนะนำ						
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ						
5. หนังสือพิมพ์กำแพง						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของสื่อ	ระดับการใช้สื่อ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ใช้
6. โปสเตอร์						
7. วารสาร						
8. จดหมายข่าว						
9. บทความ						
10. ภาพถ่าย						
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย						
12. ภาพพิมพ์						
13. ภาพพลิก						
14. แผ่นใส						
15. ภาพสไลด์						
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย						
17. เทปเสียง						
18. วีดิเทป						
19. ภาพยนตร์						
20. ตัวอย่างของจริง						
21. หุ่นจำลอง						
22. นิทรรศการ						
23. แปลงสาริต						
24. หอกระจายข่าว						
25. รายการวิทยุกระจายข่าว						
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ						
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ						
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ						
29. การดูงาน						
30. กระบวนการกลุ่ม						
31. การระดมความคิด						
32. การมีส่วนร่วม						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. ความถี่ที่ใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรในปัจจุบันที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

ชนิดของสื่อ	ความถี่ในการใช้สื่อ				
	3-4 ครั้ง/ เดือน	1-2 ครั้ง/ เดือน	4-6 ครั้ง/ ปี	2-3 ครั้ง/ ปี	1 ครั้ง/ปี
1. เอกสารวิชาการ					
2. เอกสารคู่มือ					
3. เอกสารคำแนะนำ					
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ					
5. หนังสือพิมพ์กำแพง					
6. โปสเตอร์					
7. วารสาร					
8. จดหมายข่าว					
9. บทความ					
10. ภาพถ่าย					
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย					
12. ภาพพิมพ์					
13. ภาพพลิก					
14. แผ่นใส					
15. ภาพสไลด์					
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียง บรรยาย					
17. เทปเสียง					
18. วีดีเทป					
19. ภาพยนตร์					
20. ตัวอย่างของจริง					
21. หุ่นจำลอง					
22. นิทรรศการ					
23. แพลงสาธิต					
24. หอกระจายข่าว					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของสื่อ	ความถี่ในการใช้สื่อ				
	3-4 ครั้ง/ เดือน	1-2 ครั้ง/ เดือน	4-6 ครั้ง/ ปี	2-3 ครั้ง/ ปี	1 ครั้ง/ปี
25. รายการวิทยุกระจายข่าว					
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ					
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ					
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ					
29. การดูงาน					
30. กระบวนการกลุ่ม					
31. การระดมความคิด					
32. การมีส่วนร่วม					

12. จุดมุ่งหมายในการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรในปัจจุบันที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

ชนิดของสื่อ	จุดมุ่งหมายในการใช้สื่อ		
	เพื่อประชาสัมพันธ์	เพื่อให้ความรู้ทางวิชา	ทั้งสองอย่าง
1. เอกสารวิชาการ			
2. เอกสารคู่มือ			
3. เอกสารคำแนะนำ			
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ			
5. หนังสือพิมพ์กำแพง			
6. โปสเตอร์			
7. วารสาร			
8. จดหมายข่าว			
9. บทความ			
10. ภาพถ่าย			
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย			
12. ภาพพิมพ์			
13. ภาพพลิก			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของสื่อ	จุดมุ่งหมายในการใช้สื่อ		
	เพื่อประชาสัมพันธ์	เพื่อให้ความรู้ทางวิชา	ทั้งสองอย่าง
14. แผ่นใส			
15. ภาพสไลด์			
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียง บรรยาย			
17. เทปเสียง			
18. วีดีโอเทป			
19. ภาพยนตร์			
20. ตัวอย่างของจริง			
21. หุ่นจำลอง			
22. นิทรรศการ			
23. แปลงสาธิต			
24. หอกระจายข่าว			
25. รายการวิทยุกระจายข่าว			
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ			
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ			
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ			
29. การดูงาน			
30. กระบวนการกลุ่ม			
31. การระดมความคิด			
32. การมีส่วนร่วม			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13. สื่อที่นำท่านนำมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตรมาจากแหล่งหรือวิธีการใด(เลือกได้หลายแหล่งและวิธีการ)

แหล่งหรือวิธีการได้มาของสื่อในการส่งเสริมการเกษตร

- 1 หมายถึงผลิตขึ้นใช้เอง
- 2 หมายถึง ได้รับจากต้นสังกัด
- 3 หมายถึง ได้รับจากหน่วยงานอื่น
- 4 หมายถึง ยืมจากต้นสังกัด
- 5 หมายถึง ยืมจากหน่วยงานอื่น
- 6 หมายถึง เช่าจากหน่วยงานอื่น
- 7 หมายถึง จ้างหน่วยงานอื่นผลิต
- 8 หมายถึง เกษตรกร/ผู้นำท้องถิ่นจัดหา
- 9 หมายถึง อื่น ๆ.....

ชนิดของสื่อ	แหล่ง/วิธีการได้มาของสื่อ								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. เอกสารวิชาการ									
2. เอกสารคู่มือ									
3. เอกสารคำแนะนำ									
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ									
5. หนังสือพิมพ์กำแพง									
6. โปสเตอร์									
7. วารสาร									
8. จดหมายข่าว									
9. บทความ									
10. ภาพถ่าย									
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย									
12. ภาพพิมพ์									
13. ภาพพลิก									
14. แผ่นใส									
15. ภาพสไลด์									
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย									

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของสื่อ	แหล่ง/วิธีการได้มาของสื่อ								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
17. เทปเสียง									
18. วิดีโอเทป									
19. ภาพยนตร์									
20. ตัวอย่างของจริง									
21. หุ่นจำลอง									
22. นิทรรศการ									
23. แปลงสารคดี									
24. หอกระจายข่าว									
25. รายการวิทยุกระจายข่าว									
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ									
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ									
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ									
29. การดูงาน									
30. กระบวนการกลุ่ม									
31. การระดมความคิด									
32. การมีส่วนร่วม									

14. ความต้องการในการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร ในปัจจุบันที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

ชนิดของสื่อ	ระดับความต้องการการใช้สื่อ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เอกสารวิชาการ					
2. เอกสารคู่มือ					
3. เอกสารคำแนะนำ					
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ					
5. หนังสือพิมพ์กำแพง					
6. โปสเตอร์					
7. วารสาร					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของสื่อ	ระดับความต้องการการใช้สื่อชนิดของสื่อ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. จดหมายข่าว					
9. บทความ					
10. ภาพถ่าย					
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย					
12. ภาพพิมพ์					
13. ภาพพลิก					
14. แผ่นใส					
15. ภาพสไลด์					
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย					
17. เทปเสียง					
18. วีดิเทป					
19. ภาพยนตร์					
20. ตัวอย่างของจริง					
21. หุ่นจำลอง					
22. นิทรรศการ					
23. แปลงสาริต					
24. หอกระจายข่าว					
25. รายการวิทยุกระจายข่าว					
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ					
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ					
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ					
29. การดูงาน					
30. กระบวนการกลุ่ม					
31. การระดมความคิด					
32. การมีส่วนร่วม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15.ความต้องการที่จะขอรับบริการเกี่ยวกับการนำสื่อชนิดต่างๆมาใช้ในการส่งเสริม
การเกษตร ในปัจจุบันที่ท่าน

ความต้องการขอรับบริการในการนำสื่อมาใช้	ระดับความต้องการการใช้สื่อ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์					
2. ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการผลิตสื่อ					
3. ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สื่อ					
4. คำแนะนำในการเลือกและการใช้สื่อ					
5. บุคลากรสำหรับช่วยเหลือในการผลิตหรือการใช้สื่อ บางชนิด					
6. คู่มือหรือเอกสารประกอบการใช้สื่อทั้งจากภายในและ ภายนอกหน่วยงาน					
7. การประสานงานเพื่อติดต่อขอยืมสื่อจากกรมส่งเสริม การเกษตรหรือหน่วยงานอื่น					
8. ทำเนียบสื่อภายในหน่วยงาน เพื่อประกอบการ พิจารณาเลือกใช้สื่อตามต้องการ					
9. ทำเนียบสื่อมวลชน					
10. อื่นๆ โปรดระบุ					
.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตร

15. ปัญหาการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรที่ท่านประสบอยู่ในปัจจุบัน

ชนิดสื่อ	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ไม่ทราบแหล่งที่จะจัดหาสื่อตามที่ต้องการได้					
2. ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อ					
3. ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนในการใช้สื่อ					
4. สถานที่ไม่เหมาะสมในการใช้สื่อ					
5. ไม่สะดวกในการนำสื่อติดตัวไปใช้ในขณะปฏิบัติงาน					
6. กลุ่มเป้าหมายไม่ให้ความสนใจ					
7. สื่อมีเนื้อหาไม่ตรงกับประเด็นการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร					
8. สื่อมีเนื้อหาไม่ทันสมัย					
9. มีสื่อในการเลือกใช้น้อย					
10. ไม่มีเวลาเตรียมในการใช้สื่อ					
11. ขาดผู้แนะนำในการใช้สื่อ					
12. ขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อ					
13. เวลาในการใช้สื่อไม่เหมาะสม					
14. ไม่มั่นใจว่าสื่อจะช่วยให้งานส่งเสริมการเกษตรบังเกิดผลขึ้นดีกว่าการไม่ใช้สื่อ					
15. ขาดเทคนิคกลยุทธ์ในการใช้สื่อ					
16. อื่นๆ โปรดระบุ.....					

17. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ด้านการผลิตสื่อ

.....

ด้านการใช้สื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

.....
 ด้านการจัดหาสื่อ

.....
 ด้านการฝึกอบรม

.....
 ด้านอื่นๆ

.....
 ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามสำหรับเกษตรกร

การศึกษาการใช้และการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาการใช้และการรับสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ” คำตอบที่ได้รับจากแบบสอบถามชุดนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาการใช้สื่อในงานส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และการนำไปปรับปรุงพัฒนาสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร จึงขอขอบคุ ณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความจริง

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานทั่วไป

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี
3. สถานภาพ
() โสด () แต่งงานแล้ว () ม่าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่
4. ระดับการศึกษา
() อ่านออกเขียนได้แต่ไม่เคยได้รับการศึกษาใน โรงเรียน
() ระดับประถมศึกษา
() ระดับมัธยมศึกษา/ปวช.
() ระดับปวส./อนุปริญญา
() ระดับปริญญาตรี
() ระดับสูงกว่าปริญญาตรี
() อื่น ๆ ระบุ
5. สถานภาพทางสังคมของท่าน
สถานภาพทางสังคม หมายถึง สถานภาพการเป็นผู้นำของชุมชนหรือเป็นผู้นำของเกษตรกร เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน กรรมการหมู่บ้าน ประธานกลุ่ม เป็นต้น
() ไม่มี
() มี ระบุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม

สมาชิกกลุ่ม หมายถึง สถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกรในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น สมาชิกสหกรณ์การเกษตร สมาชิกกลุ่มเกษตรกร เป็นต้น

() ไม่เป็น

() เป็น ระบุ

7. เนื้อที่ถือครองที่ดินทั้งหมด.....ไร่

8. เนื้อที่ทำกรเกษตร.....ไร่

9. อาชีพ หมายถึง การทำมาหากินจากการทำงานหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและรายได้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

อาชีพหลัก เป็นอาชีพที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบกร เช่น ปลูกข้าว ปลูกไม้ผล ปลูกผัก ปลูกพืชไร่ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

อาชีพรองเป็นอาชีพที่ใช้เวลานอกเวลางานปกติของอาชีพหลัก เช่น การรับจ้างทั่วไป

() อาชีพหลัก

() อาชีพรอง

10. รายได้ในรอบปีที่ผ่านมามี

() รายได้จากอาชีพหลัก.....บาท / ปี

() รายได้จากอาชีพรอง.....บาท / ปี

ตอนที่ 2 สภาพการรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตร

11. ในหมู่บ้านของท่านมีสื่อชนิดใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() หอกระจายข่าว

() ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

() ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน

() ผู้นำเกษตรกรในหมู่บ้าน

() จุดถ่ายทอดถ่ายทอดเทคโนโลยี

() ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

() อื่น ๆ ระบุ.....

12. ในครอบครัวของท่านมีสื่อชนิดใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() โทรทัศน์

() วิทยุ

() หนังสือพิมพ์

() นิตยสาร/วารสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- () เอกสารวิชาการทางการเกษตร
- () อินเทอร์เน็ต
- () อื่น ๆ ระบุ.....

13. ท่านมีจุดมุ่งหมายในการรับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรเพื่อสิ่งใด

- () เพื่อต้องการรับข่าวสารทั่วไป
- () เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ
- () เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับอาชีพ
- () อื่นๆ ระบุ

14. ในรอบปี ที่ผ่านมามีท่านได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตรมากน้อยเพียงใด

- () ไม่เคยได้รับ
- () 3-4 ครั้ง/เดือน
- () 1-2 ครั้ง/เดือน
- () 4-6 ครั้ง/ปี
- () 1 ครั้ง/ปี

15. สถานที่ใดที่ท่านได้รับข่าวสารจากสื่อในงานส่งเสริมการเกษตร

- () บ้านของตนเอง
- () หอประชุมประจำหมู่บ้าน
- () ร้านค้า
- () ในสวน/ไร่นา
- () อื่นๆ ระบุ.....

16. ท่านได้รับข่าวสารจากสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแต่ละชนิดหรือไม่และมากน้อยเพียงใด

ชนิดของสื่อ	ระดับการรับสื่อ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่รับ
1. เอกสารวิชาการ						
2. เอกสารคู่มือ						
3. เอกสารคำแนะนำ						
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ						
5. หนังสือพิมพ์กำแพง						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของสื่อ	ระดับการรับสื่อ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่รับ
6. โปสเตอร์						
7. วารสาร						
8. จดหมายข่าว						
9. บทความ						
10. ภาพถ่าย						
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย						
12. ภาพพิมพ์						
13. ภาพลึกลับ						
14. แผ่นใส						
15. ภาพสไลด์						
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียง						
17. เทปเสียง						
18. วีดีโอเทป						
19. ภาพยนตร์						
20. ตัวอย่างของจริง						
21. หุ่นจำลอง						
22. นิทรรศการ						
23. แปลงสาธิต						
24. หอกระจายข่าว						
25. รายการวิทยุกระจายข่าว						
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ						
27. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ						
28. การฝึกอบรมการใช้สื่อ						
29. การดูงาน						
30. กระบวนการกลุ่ม						
31. การระดมความคิด						
32. การมีส่วนร่วม						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

17. ท่านได้ความรู้จากสื่อในการส่งเสริมการเกษตรแต่ละชนิดมากน้อยเพียงใด

ชนิดของสื่อ	ระดับการรับความรู้จากสื่อ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เอกสารวิชาการ					
2. เอกสารคู่มือ					
3. เอกสารคำแนะนำ					
4. แผ่นปลิว/แผ่นพับ					
5. หนังสือพิมพ์กำแพง					
6. โปสเตอร์					
7. วารสาร					
8. จดหมายข่าว					
9. บทความ					
10. ภาพถ่าย					
11. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย					
12. ภาพพิมพ์					
13. ภาพพลิก					
14. แผ่นใส					
15. ภาพสไลด์					
16. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย					
17. เทปเสียง					
18. วีดีเทป					
19. ภาพยนตร์					
20. ตัวอย่างของจริง					
21. หุ่นจำลอง					
22. นิทรรศการ					
23. แปลงสาธิต					
24. หอกระจายข่าว					
25. รายการวิทยุกระจายข่าว					
26. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของสื่อ	ระดับความน่าเชื่อถือ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. เอกสารวิชาการ					
9. เอกสารคู่มือ					
10. เอกสารคำแนะนำ					
11. แผ่นปลิว/แผ่นพับ					
12. หนังสือพิมพ์กำแพง					
13. โปสเตอร์					
14. วารสาร					
15. จดหมายข่าว					
16. บทความ					
17. ภาพถ่าย					
18. ภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย					
19. ภาพพิมพ์					
20. ภาพพลิก					
21. แผ่นใส					
22. ภาพสไลด์					
23. ภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย					
24. เทปเสียง					
25. วีดีเทป					
26. ภาพยนตร์					
27. ตัวอย่างของจริง					
28. หุ่นจำลอง					
29. นิทรรศการ					
30. แปลงสาธิต					
31. หอกระจายข่าว					
32. รายการวิทยุกระจายข่าว					
33. การฝึกอบรมการออกแบบสื่อ					
34. การฝึกอบรมการผลิตสื่อ					
35. การฝึกอบรมการใช้สื่อ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นายสาริต บัวขาว
วันเดือนปีเกิด	5 กุมภาพันธ์ 2526
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลระนอง
ที่อยู่	89/320 ม.1 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง bourkhaw_kmit@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง 2541 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมประมง วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ 2546 ปริญญาตรี สาขานิเทศศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2548 ปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้